

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDÉKEN

Egy évre ... 48 kor
Fél évre ... 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy óra ... 4 kor.

Nyilttér közlemények
morállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vessék palotájában.
TELEFON-SZÁM: 87.

KLADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
Kövesz főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1918.

Főszerkesztő
Stauber József.

Vasárnap, augusztus 4.

Mai lapunk főbb közleményei.

Melég szobák lesz az aradi köztisztviselőknél.
Oroszország tőlünk kér segítséget.
Husz millió kölcsönt vesz fel a város.
Negyvenkilenc alaptalan vád.
Fülöp Arthur honvéd altábornagy Aradon.
Aradi katonatisztek megdrágult étkezése.
Ami szem-szájnak ingere.
Albániában ismét tért nyertünk.
Lassan követik a franciák a visszavonuló németeket.
Vingai csárdánál lefolyt harc.
Id. Neuman Adolf báró hagyatéka.
A sorozás.
Halál a „zöld káderban“.
Osztrák gyermekek Aradon.

A jövő Aradja.

Arad város jövő fejlődésének kiépítése körül egy bizottság gyűlésezik időnkint a város házában. Ez a bizottság mai ülésében azt a javaslatot tette, hogy a fejlesztés munkálataira vegyen fel a város husz millió koronát. Valamikor nagy pénz volt, ma alighanem kevés. De akár kevés, akár sok, annyi bizonyos, hogy egy alaposan kidolgozott városfejlesztési program nélkül, kidobott pénz.

Mert a városoknak is meg kell lenni a maguk külön városi politikájának. Szomorú azonban az, hogy Magyarországon a városok lakosságának érdeklődését annyira lekötötte az országos politika, hogy városi politikájuk kifejlődni sem tud. Majdnem kivétel nélkül egész

Magyarországon a városi képviselőválasztások is a politikai pártok működése s bent a törvényhatósági közgyűlésen is így oszlanak meg és elhatározásait is ilyen tömörülésben hajtják végre. Ebből következik az is, hogy Budapesten éppen úgy, mint a vidéki városokban csak akkor észlelhető a városi közgyűléseken fokozottabb érdeklődés, ha politikai kérdés, vagy választás szerepel a tárgysorozatban. Még ennél is nagyobb baj azonban az, hogy legelőször csak megtiszteltetést látnak a városatyaságban s talán egy pillanatra sem gondolnak az ezzel vállalt súlyos kötelezettségekre.

... Megcsaljuk magunkat, ha hisszük, hogy a háboru előtt tegnap visszatér! Ezt a tegnapot tőlünk nem négy év, hanem századok választják el, mert ez a négy véres év álmoknak és utópiáknak tartott gondolatokat vetett elébünk, mint megoldást sürgető problémákat, mint halaszthatatlan szükségeket. Ezeket az eszméket a tengernyi vér, nyomor és szenvedés vetette fel s a megkínzott emberi lélek fogja azokat valósággá érlelni. Az a zavaros holnap, amely jönni fog s a melynek kialakulása a háborunál is több izgalommal fog járni, ez fogja megszülni azokat a világot átalakító eszméket, melyeket a mai nehéz idő méhében hord.

Az egyes ember saját sorsának intézője. Ha kellő körültekintéssel indul a nagy változások elé, ő látja hasznát; ha meggondolatlanul cselekszik, tettének következményét ő szenved meg. A városok jövője azonban vezetőinek kezébe van letéve s itt az a helyzet, hogy a veze-

tők hibáit nem ők, hanem az egész lakosság szenvedni.

Ha Arad jövőjével foglalkozni akarunk, akkor legelőször is tisztában kell lennünk a fejlődésre adott területtel. És ebben föltötte áll Arad ezer más városnak. Fejlődésének minden tényezője adva van és e fejlődésnek nem állják útját sehol, sem természetes, sem az elődök hibáiból eredt súlyos akadályok.

A jövő Aradjának gerince az a hatalmas, széles utvonala lehet csak, amely az aradi állomástól folytatódóan Zsigmondházán és Új-aradon át vezet. Ez a hatalmas szép utvonala, melynek igen kevés akadályát kell javítani. Búszkeséggel töltheti el a város jövő képének megrajzolóját, mert ez az utvonala már maga egy város fejlesztési program. Ez kell, hogy legyen a jövő Aradjának főútja. Csak arra kell ügyelnünk, hogy a fővonal mentén kínálkozó kereteket észszerűen és előrelátással telepítsük be.

Az Újmikelaka s a Maros közötti területen a hajózható Marosnak rakpartja s kikötő telepe kell, hogy legyen raktárakkal és garákkal annál is inkább, mert a vasuti állomás követei, hogy a rakodó partot annak közelében telepítsék le. Gondoljanak erre már most s ezert ezt a területet idegen érdekek szolgálatába ne engedjék. Később nagy baj lenne belőle!

Az állomás ma egy vidéki élénk forgalmú város állomása, de nem lesz a forgalma mindig csak ilyen. Az állomás mindkét oldala, de különösen a pécskai út háta megetté terület már most fenntartandó egy nagyobb pályaudvar s

Háborus becsület az utcán.

Egy ötletes ur, aki problémákkal foglalkozik, kipróbált módszerhez nyult, hogy megállapítsa, milyen a háborus becsület az utcán. Kiült este 9 órakor a legforgalmasabb utcára a következő tárgyakkal felszerelve: egy régi bőrrerszény, szakadozott, 1 korona 10 fillér tartalommal; 1 papírba tekert közjegyzői másolat, benne 2 korona értékű bélyeg; egy öreg teleirt notesz, lapjai között egy-egy, összesen négy korona elhelyezve és végül egy zsebtárca, ebben valósággal króziusi vagyon volt: tizenegy korona. Minden tárgy mellé egy névjegyet tett pontos címmel. Ezzel a felkészültséggel akarta az utca becsületét próbára tenni.

Már sötét volt, midőn elhelyezkedett, de nem fönt a járdán levő székeken, hanem az ut szélén, mert a széles kocsitton kevesebben járnak, mint a gyalogjárón.

Mikor egy pillanatra nem haladt el előtte senki, hamar maga elé dobta a földre az első számú tárgyat, a régi erszényt 1 K 10 fill. tartalommal és figyelni kezdett.

Sokan mentek el az erszény mellett, némelyik ép hogy rá nem lépett, mégsem vettek észre semmit. Igaz, hogy már alaposan sötétedett. Végre két elegáns, rózsaszínű ruhás urileány jött. Az egyik éppen figyelmeztette a másikat:

— Te Mancsi, csak egy hete vettétek a cipődet és máris jön le róla a lakki!

Tényleg, a Mancinak szólított lenéz a cipőjére, vajjon van-e barátja epeskedésének valami alapja és — föl villan a szeme, megrándul a teste. Megpillantotta közvetlenül a lába alatt az erszényt.

Aki lélektani alapon figyelte volna meg a fiatal leány reflex-összerándulását, midőn az az erszényt a földön megpillantotta, roppant érdekes tapasztalatokat szerezhetett volna.

Mancika hamar rátette lábát az erszényre s figyelmeztette barátját:

— Nézd csak, jön mögöttünk a Gyuszil És míg a barátja hátrafordult meggyőződni Gyuszi jöveteléről, hamar lehajolt a földre és mintha csak cipőfüzőjét igazítaná, hamar a ridiküljébe csuszította a „zsákmányt“, már mint az erszényt. Nincs az a rutinrozott tolvaj, aki különben csinálta volna nála.

Utánanézett Mancikának és a mindinkább növekedő sötétségben látta, ahogy elbucszik barátjától. Biztosan valami kifogást mondott neki. Kezet fogtak és elváltak. Mancsi jóformán futva ment el mellette, csak úgy égött az arca az izgatottságtól. Biztosan valami kapu alá szaladt, megnézni, mi van az erszényben. — Mancika, azt hisszük, csalódott.

Következett a kettes számú próba. Amint ismét nem jártak előttem, — meséli az ötletes ur — hamar a földre került a közjegyzői másolat, a bélyegekkel; természetesen a pontos címmel elhelyezett névjegy is mellékelve volt.

„Ismét nagy tömeg haladt el előttünk, de senki sem vette észre a földön az összehajtogatott iratot. Ekkora vakság már direkt meglepő volt. Végre egy szolga jött arra, az észrevette, hamar fölbontotta a csomagot és megnézte. Ott állt meg előttünk, kíváncsian forgatta az iratokat. Az tán fogta a közjegyzői másolatot, meg a névjegyet és szétszakítva, elhajította. A bélyegeket viszont gondosan az erszényébe tette, aztán, mint ha mi sem történt volna, közönyösen tovább ment.

Harmadik próba. A noteszt helyeztük szépen a földre a 4 koronával.

És most kezdődött a leghumorosabb jelenet az egész est folyamán.

Mancsi jött visszafelé, látszott, hogy a talált erszény tartalmát már megvizsgálta és a barátját kereste újra.

Amint mellettünk elhaladt, önkéntelenül a földre nézett, oda, ahol előbb az erszényt találta, ugyanazon a helyen — megpillantotta a noteszt. Gyanakodva nézett körül, aztán fölemelte a „zsákmányt“ és — ismét majdnem futva — vissz-

a közraktárak céljaira. Nehogy kiszorítsák az állomást beépítésekkel onnan, ahol van, mert jobb helyre nem lehet.

A gyárváros csak Gáj lehet. A gyárak és munkások részére tartandó fel ezenkívül Gájtól a Marosig terjedő terület is, ahol szükség esetén a második rakpart építendő ki. Ezzel szemben a zsigmondházi oldalon is tartandó fel terület a balparti rakodó részére. A város fejlesztésére a balpartot kell fenntartani. Semmiféle észszerű városfejlesztés nem türi el azt, hogy főutvonalától, hivatalos és kereskedelmi központjától a város csak egy irányban fejlődjék. Ezt az egészségtelen állapotot semmiképpen nem igazolhatja a könnyen és több helyen áthidalható Maros. A mai várterület s az új aradi állomás közötti terület az, amely felé a városnak fejlődnie kell. Más irányu fejlődését, a központtól való távolságán kívül a már adott keretek is akadályozzák. *Valamikor az ujaradi állomás lesz Arad déli pályaudvara.*

A közeli feladatok közé tartozik a Hunyady-utca vonalában egy szélesebb utvonat hasítása a Marosig, ahol egy új hid építésével kell a nemrég parcellázott földeket a város építésbe bevonni.

Ezeket a kereteket belül semmit nem szabad törni, semmit nem szabad letelepíteni, ami a várost kiterjedésében akadályozza. Soha azonban közé ne szorítsák a fejlődést; helytelen várospolitikából ne erőszakolják a már beépített részek túlszűföldését. A felhőkarcolatot hagyják meg valami későbbi nemzedéknek. Gondoljanak mindig és mindenek felett a város közegészségügyére. Mert amint minden embernek annyit ér az élete, amilyen az egészsége, úgy minden városnak fejlődése arányban fog állani közegészségügyi viszonyaival. A jövőben még jobban, mint ma!

A legelső területek, amelyeknek beépülését elő kell segíteni a Kossuth Lajos-utca és a Pécskai-ut közötti városrész és az Óvár-tér-Ujaradi hid közötti utvonat két oldalán levő terület. Egyik helyet sem szabad *semmiéle ok-*

szafelé igyekezett. Biztosan ismét informálódni akart a tartalom felől. Közben azonban sűrűn vissza-vissza nézett, sehogy sem értette ritka nagy szerencsését.

Alig tudtuk kacagásunkat visszafojtani. Hamar a földre dobtuk az utolsó próbánkat, a zsebtárcát, nehogy a ritka szerencsés Mancsi visszajövet, új, talált tárgyra leljen.

Ezuttal nem kellett sokáig várakoznunk. Egy monoklis gigerli jött arra, elegáns volt, mint egy nagykövet és botjával csapkodta a földet.

Amint megpillantotta a zsebtárcát, hamar lehajolt érte, fölvette és rögtön a belső zsebébe csuszította.

Aztán, mintha semmi se történt volna, gyors léptekkel elsietett.

Lassan elindultunk mi is és arról vitatkoztunk, hogy vajjon lesz-e becsületes megtaláló, aki a talált tárgyat visszaszarmasztatja? Hiszen minden „tárgyhoz” hozzá volt mellékelve a cím is!

Közben egy gyógyszerár elé értünk és nem kis meglepetésünkre a földön, egy gázlámpa tövébe, oda volt hajítva negyedik próbánk, a zsebtárcá. Fölvettük és megnéztük.

Természetes, hogy a tizenegy korona hiányzott belőle. A névjegy azonban hiánytalanul megvolt.

Ez az egész história néhány napos és azóta folyton várjuk a becsületes megtalálók jelentkezését. Azt hiszem, várhatjuk.

ből tovább lekötve tartani. Már most gondoskodni kell arról, hogy a békével egyidőben, az építkezési láz idején, ezek a területek ki ne maradjanak az építkezési lehetőségek sorából. Magánosoknak és tőkésnek módot kell nyújtani, hogy hozzáférjenek. Számoljanak már most azzal a valószínűséggel, hogy az építkezési láz az első 5—6 évben kitombolja magát s utána 8—10 évig jelentős visszaesés fog következni. Azért kell előrelátóan ezeket a területeket a béke idejéig parcellázni, hogy az építkezések lehetőségének megindulását íckészülve várják. Számolni kell a háboru alatt a vidéken meggazdagodott emberekkel is, akik a háboru után a modern városok felé fognak tolongani. Ezeknek befogadására helyet kell készíteni, nehogy más élimesebb város legyen a betelepítője ennek a modern népvándorlásnak.

Lehet vitázni a felett, hogy a kifejtett tervezet helyes, vagy nem helyes. Nem képezheti azonban vita tárgyát az, hogy már ma meg kell állapítani a jövő Aradjának kereteit, fejlődésének irányait. Ez az alap, mely nélkül várost fejleszteni nem lehet és csakigy kerülhető el az, hogy a mit ma építünk, utódaink holnap ne legyenek kénytelenek áldozatok árán lerombolni. Sok város fejlődését az a vereszettség akadályozza, amelyet a szüklátkörü elődök hibáinak helyrehozásával szenvednek.

Ne legyünk tetteinkben szűkkeblűek és önzők. Ne csak a ma részére dolgozzunk. Ez lehet programja családi életünk keretében kifejtett munkásságunknak, de nem közéleti működésünknek. Értsük meg ezeket a nagy időköt és cselekedjünk azokhoz méltóan. Ezekben a tette hívó időkben emelkedjék ki Arad városa a sablonos és közönyös városok sorából és a mit a város fejlődése érdekében ebből a viharos ielfordulásból megmenthet, mentse meg a jövő nemzedékeknek, melyek ezért a most élők emlékeit mindig hálatelten fogják említeni, mint a kik a szenvedések közben is nagyok voltak az előre látó cselekedetekben.

Ujaradi.

Oroszországtól kér segítséget.

(Háborunk lesz az ententel orosz területen.)

Stockholmból jelentik: Itteni jólétesült körökben úgy tudják, hogy Mirbach és Eichhorn ellen elkövetett merénylet folytán a központi hatalmak és Oroszország vezető államférfiai között újabb megbeszélések kezdődtek az általános orosz helyzetre vonatkozólag. Oroszországban nyílt titok, hogy a népbiztosok tanácsa segítséget kért az entente hatalmak ellen, de azt is tudják, hogy Németország és Ausztria-Magyarország eddig még vonakodott a segélynyújtástól. A legutóbbi ukrainai és oroszországi események a központi hatalmak fölfogásában alighanem változást idéznek elő, úgy, hogy lehetséges, hogy rövid idő múlva a központi hatalmak és az entente között orosz területen is hadműveletek kezdődnek meg. A megindult vizsgálat már eddig is megállapította, hogy Eichhorn megöletése jeladás akart lenni az általános felkelésre a központi hatalmak ellen Ukrajnában, éppen úgy Mirbach gróf megöletése Oroszországban. Illetékes német és osztrák-magyar részről biztosítják a semleges külföldet, hogy az utóbbi események folytán a központi hatalmak és Oroszország, valamint a központi hatalmak és Ukrajna közti jó viszony nem szenvedett kárt és hogy a központi hatalmak részéről teendő lépések úgy az orosz, mint az ukrán kormányval való egyetértésben fognak történni.

Kievből jelentik: Eichhorn tábornagy gyilkosának kihallgatása során megállapították, hogy a gyilkosnak Moszkvában összeköttetések voltak. Kievből letartóztattak több embert, akiket bűnrészességgel gyanúsítanak.

Berlinből jelentik: A Vladivosztokban partatott japán csapatok létszáma kétszáz ezer.

Meleg szobájuk lesz az aradi köztisztviselőknek.

(Az Aradi Első Takarékpénztár a közalkalmazottakért.)

A közalkalmazottak beszerzési csoportja ma délután élénk részvétel mellett a szokottnál érdekesebb tárgysorozatú intéző bizottsági gyűlést tartott, amelyen az elnökség a fabeszerzés módoszatairól tájékoztatta a megjelenteket.

Mult vasárnapi számunkban már hírül adtuk, hogy a Budapesten járt küldöttség a Faértékesítő Hivatalban az aradi közalkalmazottak téli faszükségletének sürgős engedélyezését és kiutalásának megkezdését kérte.

Az elnök beszámolt arról, hogy a Faértékesítő Hivatal a lefolyt héten 80 waggont már a csoport rendelkezésére bocsátott, amely mennyiségnek Aradra való szállítása iránt az intézkedéseket megtette.

Gondoskodás történt a fa vételárának finanszírozásáról. Ebből a célból az aradi pénzügyintézetek közül háromnál is eljárta Strobl Alajos alelnökkel, aki a gyűlésen bejelentette, hogy Fejér Gábor királyi tanácsos az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatója valóban a legmesszebbmenő jóakarattal és előzékenységgel tette magáévá a csoport kérelmét és megnyerte a takarékpénztár igazgató választmányának hozzájárulását a kért, mintegy 250.000 koronás folyószámla engedélyezéséhez, a mondhatnók önköltségi 4½% kamattérítés mellett.

Az intéző bizottság az elnökség előterjesztését örömmel vette tudomásul és kimondotta, hogy az Aradi Első Takarékpénztárnak a közszolgálati alkalmazottak iránt megnyilvánult áldozat készségéért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Bejelentette továbbá, hogy a fa tárolására s kezelésére Oravetz Miklós fakereskedő hajlandó, aki a közalkalmazottakkal szemben megnyilvánuló együttérzésből kifolyólag a fa köbméterét 50 fillér egységár mellett tárolni fogja és a beszerzési csoport utalványaira kiadja. Az intéző-bizottság Oravetz ajánlatát köszönettel elismerte és annak jegyzőkönyvileg is kifejezést adott.

Elhatározták, hogy az első 20 waggon beérkezte után két köbméteres mennyiségekre megkezdik az utalványok kiadását. Remélhetőleg mihamar elintéztést nyer Tisza István gróf által közvetített kérelme is a csoportnak a kincstári fa átengedése iránt is és ekkor a közalkalmazott meleg téli szobája nem lesz csak legenda.

SPORT.

Uszóverseny a 33-as napokon. Augusztus 17-én a Strand-ünnepély keretében férfi és hölgy-uszóverseny lesz a Maroson, mely egy eredetiségével, mint érdekességével egyik legkiemelkedőbb száma lesz a 33-as napok gazdag műsorának. Az uszóverseny programját itt közöljük: 1. 1000 m. távúzás. 2. Hölgyverseny 200 m. 3. Maros-bajnokság 500 m. 4. Gyorsúzás 200 m. 5. 100 m. lassu verseny hölgyek részére. Nevezések a katonai uszoda parancsnokánál, Kotsis Ferenc hadnagynál adhatók le. A versenyre csak egyétek és csapat-estek nevezhetnek, kivételt csupán a hölgyek képeznek.

Husz millió kölcsönt vesz fel a város.

(Tisza István gróf támogatását kérik. — Arad eredendő bínei.)

Husz millió koronás adósságot készül csinálni a város. Ennyira van szüksége a béke első órájában, hogy elaszni készülő testét felfrissítse, a kültjéről a rongyokat eltakarítsa. Rengeteg összeg, amelynek hallatára négy év előtt az ajulás fogta el az emberket. Ma pedig egy órási ülésben úgy határozott a jövő feladatait előkészítő bizottság pénzügyi albizottsága, hogy okvetlenül fel kell venni a pénzt, még pedig sürgősen. Nem vitatkozunk olyan kiváló szakemberekkel, mint amilyenek a bizottságban ezt a kérdést megvilágították, helyes, vegye fele város. De mi mégis azt tartjuk fontosnak, hogy ki és hogyan fogja elkölteni, Aradon — és ebben — Adler Andornak van igaza — a legszebb, a legjobb idea sem ér egy fagarast, mert a végrehajtásánál teszik tönkre.

A mai nevezetes ülésen Szathmáry János elnököl s az albizottság valamennyi tagja megjelent. Az elnök elmondotta, hogy már előmunkálatok folynak annak a kérdésnek eldöntéséről megvalósítandó, amely a mai tanácskozás tárgya. Arról van szó, hogy mennyi pénzre lenne szükség a város adósságainak konvertálására és egy minimumra redukált továbbfejlesztési program megvalósítására. Kilenyi János főszámvevő a bizottság kérésére elkészítette a város vagyoni mérlegét, amely alapjául szolgál egy nagyobb kölcsönügylet lebonyolításánál.

A vagyommérleget az Aradi Közlöny már ismertette. Eszerint a város aktív vagyona 50 millió korona, adóssága 18 millió korona.

Eszmeccsere indult meg azután arról a kérdésről, felvegyen-e a város egy nagyobb kölcsönt és ha igen, mikor bonyolítsa le ezt az ügyletet.

A főszámvevő számításai szerint husz millió koronás hitelre van szükség, amiből két millió koronát fordíthat a törvényhatóság eddigi függő kölcsöneinek konvertálására, tizennyolcat pedig beruházásokra, amelyek részben hasznosítottak, részben nem.

A beruházási program főbb tételei a villamos vasut építése, a felsőbb leányiskola, női felső kereskedelmi iskola, a városi zenede, fa- és fémipari szakiskola, iparos tanonc otthon építése, a már meglévő utburkolatok javítása, ujak készítése, vízvezeték bővítése, a Maros árterének szükítése folytán 300 hold termőföld nyerése kertgazdaságok céljára, utak és városrészek rendezése.

A bizottság ezt a programot realinak és megvalósítandónak találta és elvileg úgy döntött, hogy a végrehajtáshoz husz millió korona felvétele lét javasolja a közgyűlésnek.

A pénzügyi szempontok közül legfontosabb az, vajjon a háboru alatt vagy annak befejeztével hajtsa-e végre a város a hitelműveletet.

A vitában résztvevő bizottsági tagok, Fejér Gábor, Kilenyi, Szathmáry egyhangulag arra a konklúzióra jutottak, hogy a legalkalmasabb időpont a mostani, mert a leszerelés után már csak rövid lejárata kölcsönöknek adnak a bankok, vagy pedig községi hitelügyletekkel egyáltalában nem is foglalkoznak. Ha pedig igen, akkor az nagyon drága pénz lesz.

Adler Andor javaslatát fogadta el végre a bizottság és kimondotta, hogy felszólítja a tanácsot lépjen érintkezésbe a helybeli pénzintézetekkel s tárgyaljon velük a kölcsönről. De keresse meg a város Tisza István grófot, a város országgyűlési képviselőjét, hogy támogassa a törvényhatóságot egy esetleges olcsó állami kölcsön megszerzésében.

A bizottság tagjai ezután a városi politika és a vezetés több igen érdekes és aktuális problémájával foglalkoztak.

A főszámvevő azt tartja legszükségesebbnek, hogy a város pótdápolitikáján változtatásnak, mert olyan városban, ahol nagy a pótdó, ott megölik a vállalkozási kedvet. Egyszer egy temesvári tőkepénzes kereste őt fel, aki Aradon akart letelepedni és gyárat alapítani. Az első kérdése az volt, hogy mekkora a pótdó. Mikor meghallotta, hogy 78 százalék, kiszédült az ajtón, mert a többire már nem is volt kíváncsi.

— Ez a véleménye a továbbfejlesztő bizottság műszaki albizottságának is — mondotta a főszámvevő. Az albizottság azt fogja javasolni, — folytatta, hogy a pótdó csökkenését elérjék, egy részt a városi földek jobb kihasználásával, másrészt a Ferenc József városnév gyors rendezésével.

— Mennyit jövedelmének a város költői — kérdezte Fejér Gábor.

— Az ötezer hold 290.000 koronát — válaszolta a főszámvevő.

Megdöbbenéssel vette tudomásul a bizottság ezt a sovány eredményt.

— Ennek a jelenségnek is az aradi generális nyavalya a magyarázata — szólott Adler. Nálunk a leggrandiózusabb ideát is agyonütik a kivittel. Amíg a város mezőgazdaságát nem intézi egy elsőrendű szakember, addig ne várjunk más eredményt.

A főszámvevő a hosszú lejárata szerződésben látja a gyógszert.

A hosszú vitának az lett a vége, hogy a bizottság megállapította, hogy a felvetett eszme tisztázása nem az ő, hanem a mezőgazdasági bizottság elé tartozik.

Hála isten, csak hogy valahová tartozik.

Negyvenkilenc alaptalan vád.

(A mondorlaci jegyző és pap vizsgálata.)

Junius vége felé Stefanucz János mondorlaci román pap terjedelmes feljelentést adott be a mondorlaci jegyző ellen. A terjedelmes feljelentésben a román pap több súlyos vádat hozott fel Bernát jegyző ellen, amelyek között volt több olyan eset is, amelyik már pár évvel ezelőtt történt. Összesen negyvenkilenc pouból állott a vád és ennek a feljelentésnek a kapcsán a jegyző ellen meg is indult a fegyelmi eljárás. Julius hó elején kezdték meg a vizsgálatot, amelyet Czárán Géza szolgabíró vezetett. Nagy gondossággal és körültekintéssel vezette a vizsgálatot, mert a feljelentés természete a legnagyobb fontosságot követelte meg. A feljelentés a jegyző és pap közötti haragnak a kirombanása volt és az egyes vádpontok valódiságának tisztázására több oly tanut kellett megidézni, akik azóta már elköltöztek Mondorlacról. Különösen azoknál a pontoknál ütközött ez nehézségekbe, amelyek oly dolgokat tartalmaztak, amelyet a jegyző állítólag már pár évvel ezelőtt követelt el. Az akkori sértettek vagy tanuk megidézése vagy kihallgatása hosszú időt vesz igénybe, olyannyira, hogy a tanukihallgatások még most sem fejeződtek be. Körülbelül három tanunak a kihallgatása van még hátra.

Az eddigi tanuvallomásokból is meg lehet már állapítani azonban, hogy a lelkész vádjai javarészen valótlanságon alapultak. T negyvenkilenc vádpont közül csak kefély nyert eddig beigazolást. Az egyik pont szerint a jegyző egyik

kiabálóit megütötte. A másék szerint egy asszonyt véget arcai hivatalában. Ezeknél is bizonyított azonban, hogy az asszony egy alkalommal nekihúzott a jegyzőnek és reprodukálhatatlan káromkodásokat börtölte. A jegyzőt az asszony megaválaszta a hivatalos helyiségben kibortta sodrából és az asszonyt arcai ütötte. A kiabálóval szemben pedig a jegyző mint csallóval szemben járt el és a tanukihallgatás mint jogában álló fenyítéssel alkalmozta. A tanukihallgatások teljes befejezése után fogja az ügyet a fegyelmi választmány tárgyalni, amelyre előreláthatólag a hónap közepén kerül majd a sor.

Fülöp Arthur honvéd altábornagy látogatása Aradon.

A napokban adtunk hírt arról, hogy az ország 10 városában s így Aradon is a közoktatásügyi és honvédelmi miniszterek egyetértésével szerzett olyan tanfolyam nyílt meg, melyen az ország különböző részéről berendelt néptanítók a testi nevelésre vonatkozó legújabb rendszereket gyakorlati készséggel sajátítják el, hogy ott-honnan egyrészt a csecsemő-vevélemnek, másrészt a tanulóifjúság, de legfőképp az iskolán túl levő fiatalok testi fejlettségének lehessenek utatórjai.

Szurmay Sándor m. kir. honvédelmi miniszter kiváló gyakorlati érzékére vall, hogy ezeknek a tanfolyamoknak sikerét minden eszközzel elősegíteni törekszik. Bizonyára belátták már illetékes helyen, hogy az ifjúságnak züllése ellen a legcélravezetőbb eszköz az, ha az ifjui lélekben szunnyadó nemes ambíciókat csirájában juttatják az áldást hozó feltételekhez. Amit az ország tanítószágnak régi kívánságából megvalósítani nem tudtak, azt a kényszerűség kelti életre.

Szurmay rendeletére ma Szegedről Fülöp Arthur altábornagy látogatta meg az Aradon levő tanfolyamot, mely az állami tanítóképző tornatermének kórház céljára történt lefoglalása miatt a gör. kel. leányiskola helyiségében lett otthonra. Délelőtt 10 órakor Kmetykó László honvédfőhadnagy tornatanár gyakorlati előadása közben jelent meg Fülöp altábornagy, Dobó János honvédszázados, a szegedi m. kir. honvédkerületi testi nevelés előadójának kíséretében. Az altábornagy Kmetykó főhadnagy jelentése után üdvözölte a jelenvoltakat, kezét fogott a tanfolyam minden résztvevőjével, majd felhangzott a magyar himnusz. Ezután Karoliny Mihály tanítóképző intézeti igazgató üdvöző beszédet intézett a látogatóhoz, melyben kiemelte, hogy a magyar nemzet történetének bizonyossága szerint akkor volt ellenálóképessége teljes birtokában, mikor fizikai és erkölcsi ereje nem hanyatlott. Hogy ezt a testi és erkölcsi neveléssel biztosítani lehet, azt a nevelés munkásai jól tudják, de nélkülöztek eddig a társadalom érdeklődését, aminek támogató hatása van. Ezt a hatást nyújtja a felsőbb helyről jövő érdeklődés is. Fülöp Arthur altábornagy válaszában kijelentette, hogy a testnevelésnek intenzitása nemzetgazdasági és honvédelmi szempontból mennyire fontos és hogy ennek sikere érdekében mily fontos tennedőket vár a nemzet tanítóitól. Az ország kerületi parancsnokságainak pedig évi 15000 korona áll rendelkezésére azon sikerek jutalmazására, melyeket ez irányban elértek. Az erkölcsi elismerést pedig öfelsege sem fogja megtagadni, kinek életével ért véget a beszéd. Az altábornagy még megtekintette az egy heti gyakorlati torna eredményét, mely felett elismerését fejezte ki — ez után újból személyesen véve búcsút az összes jelenvólóktól, kíséretével együtt elment.

Aradi katonatisztek megdrágult étkezése.

(A tüzértisztek megfogyatkozott étkezdéje.)

A katonatiszt szociális és anyagi helyzete is rendkívül megromlott a háboruban. Ez a társadalmi osztály, amelynek oly sokkal tartozik az állam és polgárság, néma, nem nyílik hangos panaszra az ajka. Nem gyülesezik, hanem viseli a cifra nyomorúság rettenetes terheit. Az ő fizetése nem emelkedett, a háborus pótléka ma is majdnem olyan, mint volt a háboru előtt. A köztisztviselői sanyaruság teljes mértéke a tisztikarra éppen úgy ráillik, mint a többi állami alkalmazottra. Azzal a különbséggel, hogy az életének kockáztatásáért megkapja szóval a haza hálás elismerését.

A tisztikar anyagi helyzeténél fogva itt a Hinterlandban éppen úgy küzd az árnyasorával, az élelmiszer drágasággal, mint a polgári lakosság.

A ruházódása olyan gond, amelybe bele lehet örülni, az étkezése valahogy meglenne könnyítve a tiszti étkezők útján, amelyek a csoport ellátáson alapulnak és néha napján maximális áron jutnak egyhez és másához is. Hatnyolc koronáért kap a tiszt ebédet vacsorát a messzében és ha ez nem lenne, akkor egyáltalában problematikusná válnék ama tiszték élete, akik fizetésükre vannak utalva.

A tiszti étkezők vezetése valóságos művészet, ezer mesterség, tudomány és felsőbb matematika. Hogy csinálják, mint csinálják, az profán agyvelőnek egyszerűen érthetetlen. De az érthető, ha a tiszt, aki a közös konyhán étkezik, megbecsüli azt a helyet, ahol egyik bajtársa anyai és apai szeretetet egyesítve gondoskodik az ő jólétéről. Az étkezdé a maga erejéből teremt elő mindent: azt kormány, vagy más hatóság nem támogatja.

Aradon most egy ilyen tiszti étkezdé körül támadtak nehézségek, amelyek igen sok magyar tisztet juttatnak igen súlyos helyzetbe. A tüzérfelszerelési állomásnak a Széchenyi-ut-

cában, Neuman Alfréd báró házában van az Offiziers-Messeje. Bajtársias együttérzés és egymás nehéz helyzetének felismerése tette lehetővé, hogy itt nemcsak az állomáshoz tartozó tüzértisztek, hanem olyan urak is étkezhetnek olcsón és jól, akik Aradra vannak vezényelve, átutaztak, vagy egy-két napig hivatalosan tartózkodtak itt. Sőt tüzér önkéntesek is részesültek a tiszti közös konyha áldásaiban. Napi hat koronáért pompás ebédet kaptak.

Az intézmény semmiféle támogatásban kívülről nem részesült. A hadügyminisztérium szokott ilyen étkezdéknek pénzt adni, mert első sorban az ő kötelessége, hogy a tiszték rettenetes helyzetén segítsen, de az aradi tüzérek a minisztériumtól sem kaptak soha semmit.

Két-három nap óta keservesen panaszkodnak azok a tiszték, akik, mint vendégek látogatják az étkezdét, hogy elestek a kedvezményről, mert felsőbb intézkedésre augusztus elseje óta csak felszerelési állomáshoz tartozó tiszték vehetnek részt a közös étkezésben. Ez ellen természetesen nincs orvoslás, mert az étkezdé ugyancsak magánjellegű vállalkozás, semmiféle hatóság azt nem támogatja, tehát úgy intézi a maga érdekeinek megfelelően a dolgait. A kimaradottak most súlyos helyzetbe kerültek, mert polgári vendéglőkben 20—30 koronán alól ebédet vacsorát nem igen kapnak. Ugy tudjuk, hogy felsőbb helyen is sajnálattal látják a dolgok ilyen fordulását.

Mi azért írjuk meg mert ezuttal meg akarjuk cáfolni azt a hírt, amely úgy szolt, hogy az étkezdéből azért maradtak el a magyar tiszték, mert ott nem szívesen látták az osztrák származású bajtársak őket. Illetékes helyen ezt a leghatározottabban tagadják és azt állítják, hogy tisztán gazdasági okai vannak az intézkedésnek.

Ami szem-szájnak ingere.

(Ujságírók parkünnepéje.)

Virágdíszes sátrak büszkélkednek a Baross-park lombos fái alatt: várják a közönséget, hogy gazdagságuk titkait feltárják. A tündérvilág hangulata ömlik el majd az árnyas tölgyek alatt, ha délután 3 órakor megszólal Zeilner Sándor karmester vezetésével a katonazene és megnyílnak a sátrak ajtai. A Kulturpalota és a Márospart közötti bójáratnál egymásmellett két sátor fogadja a közönséget. Az elsőben a parkünnepély egyik speciálisát: a békebeli torma virsilit fogják fel szolgálni urhölgyek hófehér kenyérral. A közönség, amely a háboruban már csaknem elfelejtette a jó, ízletes tormást, bizonyára alig várja, hogy e kivételes alkalmat felhasználja és olcsón torma virsilit egyék. A sátor vezetője, Tenner Józsefné urasszony már egész sereg előjegyzést volt kénytelen elfogadni azok részéről, akik mindenáron biztosítani akarják maguknak a mai világhoz nem mindennapos uzsonnát. A torma virsilihez a szomszédsátorban Szemere Kálmáné urnő hölgygárdája frissen csapolt, jégbehűtött sört fog adni poharanként 1 koronáért.

Néhány lépéssel arrébb báró Neuman Alfréd né, Vásárhelyi Janka és előkelő hölgyeink egész sora fogja a pompás jégbehűtött pezsgőt kínálni.

Továbbmenve a park hűvös fái között megkapó látvánnyal találkozunk a közönség. Egy terebélyes tölgy alatti tarkabroszu, virágdíszes asztalok vannak elhelyezve, körülöttük a szép asszonyok és a szép leányok egész gárdája fogja kínálni a hűsítő italokat, a nagyszerű dinnyét és egyéb gyümölcsöket és a finomabbnál-finomabb süteményeket. Ez a sátor az „Ujságíró-bar” ne-

vet viseli s vezetését dr. Erdélyi Gézáé, Baros Adolfné, dr. Kristófy Istvánné urasszonyok vállalták magukra. Az ujságírói barnak speciálisait a közönség majd a helyszínén fogja megismerni.

A kiosk előtti területen két sátor néz szembe egymással. Az egyikben a Nővédelmi Hivatal angilis urasszonyai és urleányai fogják felszolgálni a kitűnő fagyaltot és a finom, házilag készült tésztákat.

A sorrendben az utolsónak következik de értékében az első helyet is elfoglalhatná Kora Gyözné és Salacz Dezsőné urasszonyok sátra, amelynek szintén az a feladata, hogy a béke boldog emlékeit idézzék a parkünnepély közönségének emlékébe. A felsorolt jókon kívül, ugyebár mit is nyújthat ez a sátor? Megmondjuk: habos kávét tojásos kuszálffal.

Az árak, mint említettük, nem a háborus drágaság szerint vannak megállapítva: a rendezőség gondot fordított arra, hogy a közönségnek ne legyen oka zugolódni az árak miatt.

A katonazenén kívül Dankó Boldizsár Kálmán, Purcsi Károly, Rácz Károly, Farkas Lénárt és fia kitűnő cigányprimások zenekarai fogják játszani a sátrak körül. A Baross parki kiosk terraszán nyílt színpad várja a szórakozni vágyó embereket. A nyílt színpad műsora oly gazdagon van összeállítva, hogy a legmagasabb igényeket is ki fogja elégíteni. A rendezőség megállapodásra jutott a Modern kabaré igazgatóságával arra nézve, hogy a parkünnepélyre való tekintettel vasárnap délután ne tartson előadást, s a társulatát engedje át a nyílt színpad számára. Délután fél 5-kor kezdődik az első előadás, amely fél hatig tart, hat órákor pedig a második előadás kezdődik s 7 óra után végződik. Minál a két előadáson énekelni fog és magánszámokat

ad elő Kormendy Árpád, a Király Színház kiváló baritonistája, továbbá föllép a kabaré valamennyi nő- és férfitagja, akik igen természetesen fehér számokat adnak elő. A nyílt színpad eseményei közé fog tartozni a Henrik-cirkusz kitűnő artistáinak vendégszereplése is, akik ügye sebhénel-ügyesebb és mulattatóbb produkciókkal fogják szórakoztatni a közönséget. De még más számos szórakozásban is része lesz a közönségnek, többi között a karikadobás sem marad el. A karikák nem holmi jelentéktelen tárgyak felé fognak repülni, hanem az ügyeskező győztesek finom pengéjű zsebkésüket kapnak jutalmul.

A villanyvár hatalmas ivlámpákkal szerelte fel ez alkalomra a parkot, úgy az esti órákban fényárban fog uszni az egész park s a közönség nem lesz kénytelen megszakítani a mulatságát a sötétség miatt. Esti 7 órától kezdve a kiosk terraszán Lőrinczi János, a Vadászkiért tulajdonosa hideg és meleg ételeket — többi között fiatal malacból készült cigánypecsenyét — és kitűnő jégbehűtött italokat fog felszolgálni a közönségnek cigányzene hangjai mellett.

A parkünnepélyre szülő belépőjegyek ára mindössze 2 korona. Az ünnepély jövedelmét a rendezőség az aradi újságírók egyesületének emberbaráti céljaira fordítja.

Albániában ismét tért nyertünk.

Budapest, 1918. augusztus 3. (Hivatalos.) A Velencei-hegyi fronton tovább tart az élénkebb harci tevékenység. Lincko-Crapford Frank főhadnagy, egyike a legszebb sikert elért vadászrepülőinknek, augusztus 1-én a délnyugati fronton hősi halált halt.

Albániában a felső Devoli mentén is ismételten tért nyertünk. A vezérkar főnöke.

MŰVÉSZET.

Parlagi-Pintér est a Kulturpalotában. Régi kedves ismerősként jöttek el Aradra Parlagi Kornélia és Pintér Imre. Nemrégén mindketten az aradi közönség dédelgetett kedvencei voltak, ma is nagy szeretettel fogadták őket. A budapesti Apollóban óriási sikert aratott „Népfelkelő” című énekes 6 felvonásos háborus moziisketes volt műsoruk első száma és ugy vásznon, mint a színpadon egy minden tekintetben elsőrangú és művészi játékban gyönyörködött a közönség. Ezután apró tréfákat és kabaré dalokat adtak elő Pintér Imre, Parlagi Kornélia és Arday Endre, amelyeket a szép számú közönség szünni nem akaró tapsal honorált. Parlagi Kornélia és Pintér Imre irangja most is behizelgön és tisztán csenget, mintegy visszavarázolták azokat a meleg estéket, amikor az aradi színház ünnepeltjei voltak. Arday Endre és Delli Lajosné az előadott szindarokban határozott erősségei a kis társulatnak. A zongora kíséretet Sandroch Antal látta el meglepedéssel. Pintérék új műsorral még vasárnap délután és este játszanak és remélhetőleg mindkét alkalommal a maihoz hasonló zsúfolt ház fogja élvezetes előadásukat végignézni.

A Modern Kabaré holnap, vasárnap csak egy előadást tart. A délutáni előadás elmarad, mert a kabaré művészei az ujságírók jótékony célú parkünnepélyén lépnek fel. Este azonban az új műsor kerül színre, mely eddig kitűnő fogadtatásra talált és melynek napról-napra megújuló sikere volt. A holnapi előadásra a jegyek nagy része már elfogyott. Hétfőn pikáns-est lesz teljesen új műsorral.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit, hogy a lankihordóktól újságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelembe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el. —

Lassan követik a franciák a visszavonuló németeket.

(Francia jelentés Soisson visszafoglalásáról.)

Berlin, augusztus 3. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege: Iperntől délnyugatra tegnap reggel visszavertünk egy erős részleges angol támadást. A harci tevékenység egyébként csak felderítésekre szorítkozott.

A német trónörökös hadserege:

Régi harci területünk kora reggelig egyes helyeken még délelőtti 11 óráig ellenséges ágyutüz alatt állott. Az ellenség gyalogsági és lovas esztagai csak habozva, óvatosan követték lassan kiterő előtéri csapatainkat. Kisebb csatározásokban tetemes veszteséget okoztunk az ellenségnek. A Champagneban Soaintól északra sikeres harcok közben mintegy 100 foglyot ejtettünk. Udet hadnagy 41—42 és 43., Richtofen 31. és 32-ik, Thom alórmester pedig 26-ik légi győzelmét aratta. Ludendorff. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlinből jelentik: A központi hatalmak a háború kezdete óta 770 ezer négyzetkilométernyi ellenséges területet szállítottak meg, vagyis, mintegy másfélszeresét a Német Birodalom területének. A területi nyereség a legutóbbi háborús esztendőben 220 ezer négyzetkilométerrel emelkedett, de ebbe nincsen beleszámítva az orosz határszéli országoknak német fegyveres segítséggel felszabadított területe, amely 841 ezer négyzetkilométert tesz ki. Keleten a Tarnopol és Riga melletti, valamint a közeli hadműveleteknél az 1918. év februárjában és márciusában tett előnyomulás alkalmával, a

mennyiben ez nem orosz határszéli országokra vonatkozik, több, mint 178 ezer négyzetkilométernyi orosz föld jutott a szövetségesek kezére. Olaszországban a 12. Isonzói csata 1917. októberében és novemberében 2211 négyzetkilométernyi osztrák területet szabadított fel, azonkívül két virágzó tartományt vett el az ellenségtől, amely terület több mint 12 négyzetkilométert tesz ki. Az 1918. évi német nyugati offenzívánál körülbelül 6200 négyzetkilométer francia, 198 négyzetkilométer belga föld került német kézre. E területi nyereséggel szemben az entente csak 2030 négyzetkilométert szállt meg.

Párisból jelentik: Francia hivatalos jelentés: Az éj folyamán a francia csapatok új előnyomulást tettek a Marnetól északra.

Párisból jelentik: Francia hivatalos jelentés. Kiadatott augusztus 2-án délután 3 órakor: Az a támadás, amelyet csapataink és a szövetségesek egységei hajtottak végre két nap óta a Marnetól északra levő fronton, teljes eredménnyel végződött. Az egész vonalon történt összecsapások miatt a németek kénytelenek voltak védelmi állásukat, amelyet Fere en Tardenois és Ville en Tardenois között rendeztek be, ismét feladni és visszavonulásukat meggyorsítani. Bal-szárnyunkon benyomultak a csapatok Soissonba, tovább délre átkeltek a Crise-folyón egész szélességben. A centrumban az Ouregtől északra jelenlegi helyen előnyomultunk Ancyn túl és bevonultunk Dole erdejébe. Jobbszárnyunkon megszálltuk Courancourtot, Villersavront és Ville en Tardenois.

Francia hivatalos jelentés augusztus 3-áról: A jobbszárny Soisson és Venisel között elérte az Aisne folyót.

A dohánypótlékot Aradon is forgalomba hozzák.

(Budapesti munkatársunktól.) Hetekkel ezelőtt közöltem már az Aradi Közlöny szerkesztőségével, hogy a dohányjövedéki igazgatóság a nagy dohányfogyás enyhítése érdekében dohánypótlékot fog forgalomba hozni. Később e tárgyban nyilatkozott előttem az Aradi Közlöny számára Haracek László miniszteri tanácsos, dohányjövedéki igazgató, aki szíves volt, elmondani, hogy egyelőre csak a debreceni, a kassai és a budapesti dohányraktárak körzetében hozzák forgalomba a dohánypótlékot. A tanácsos ur akkor azt mondotta, hogy amennyiben a kísérlet beválk, az egész országban árusítani fogják azt az anyagot, amelynek színe barna, szaga a dohányéhoz hasonló és amelyben sok egyéb mellett kétségkívül valamelyes dohánymennyiség is van.

Felkerestem ma Heigel Albert pénzügyi főtanácsost, aki a dohányjövedéki igazgatóságnál a dohánypótlék ügyével foglalkozik. Tőle kérdeztem meg, vajjon az eddigi kísérletek beváltak-e és sor kerül-e rövidesen arra, hogy Kassán, Miskolcon, Debrecenben, Nyitgyházán, Szatmárnémetin, a szepesi városokon és ezek vármegyéin kívül is forgalomba kerüljön a dohánypótlék.

A főtanácsos ur e kérdéseimre a következőket felelte:

— Rövid idő telt el azóta, hogy a dohánypótlékot forgalomba hoztuk. Ma még nem állapítható meg, hogy a kísérlet bevált. A jelek azonban emellett bizonyítanak. A trafikok lérnek a dohánypótlékot, a közönség keresi és bár ez az anyag jelenleg csak korlátozott mennyiség-

ben kerül forgalomba, már most megtesszük a szükséges előkészületet arra, hogy ősszel a dohánypótlék forgalmát kiterjesszük és a fokozatos kiterjesztés során minden bizonynyal Aradon is forgalomba kerül majd a dohánypótlék.

Megkértem a főtanácsos urat, mondja meg nekem, miből készül a dohánypótlék.

Mosolyogva tért ki a válaszadás elől.

— Ez — felelte — hivatalos titok. Csak nem gondolja, hogy elárulom. Annyi bizonyos, ennyit elmondhatok, hogy a *dohánypótlékban dohány is van*. Dohány is van benne.

— És falevél?

— Az is van benne.

— Szabad kérdeznem: mely fának a levele!

— Ne legyen kérem olyan kíváncsi, elégedjek meg azzal, ha azt mondom, hogy dohány is van a dohánypótlékban, amely egyébként nem arra való, hogy teljes mértékben pótolja a dohányt. Voltaképpen a dohánypótlék-nak az a célja, hogy némi dohánnyal keverve jusson a pipába. Akinek egy kis dohánya van, az dohánypótlékkal keveri azt, hogy többje legyen és hogy tovább tartson a pipájában.

— Különbö is mi őszintén és becsületesen megmondjuk, hogy a dohánypótlékban nem dohány van, viszont azonban a *dohányjövedék minden más gyártmányában kizárólagos keveretlenül dohányt hozunk forgalomba*. A cigarettánk, szivarunk, a dohányunk lehet rosszabb de ezekben *csakis dohány van*. A magyar dohányjövedék a dohányt semmivel nem keveri, itt a publikum, ha kap, csakis dohányt kap, nem úgy, mint külföldön, ahol a dohányárur kisebb vagy nagyobb arányban, már huzamosabb idő óta pótlanyaggal keverik.

Bucsuzáskor megkérdeztem a főtanácsos urtól, hogy a nagy kereslet öröme nem emelk-e fel a dohánypótlék árát.

— Szó sincs róla — tőszakozott erélyesen — a dohánypótlék árának felemeléséről igazán még csak szó sem esett.

A vingai csárdánál letöltött harc.

(Nem került meg a csendőr gyilkosa.)

Az Aradi Közlöny mai száma hírt adott arról a véresen végződő cigányfogásról Német-ság határában, amelynek folyamán a csendőrök egy cigányt agyonlőttek, egyet pedig súlyosan megsebesítettek. Az a verzió is felmerült, hogy ezek voltak azok a cigányok, kik a szerencsétlen Szalay népfőlkelő csendőrt eltették láb alól. Az Aradi Közlöny tudósítójának alkalmá volt beszélni Marschall Kálmán csendőrszázadosal, aki a véresen végződött ügyről a következőket mondotta el:

— Tegnap délután körülbelül hat óra tájban tudomására hozták a csendőröknek, hogy a vingai csárda körül kóbor cigányok tanyáznak. A csendőrök, feltételezve, hogy a cigányok kocsival vannak, óvatosan, a kukorica között bujkálva közelítették meg a határban levő, masányos csárdát. A csárda közelében csakugyan közrefogtak egy kocsit, amelyen cigányok ültek. A csendőrök, amikor a kocsi közelébe értek és azt megállásra szólították fel, a két cigány közül egy átkís a bakon ültek, leugrott a kocsiról és futásnak eredt. A csendőrök megállásra szólították fel a cigányt azonban nem reagált a felszólításra, hanem még vadabb futásba kezdett. A csendőrök erre utána lőttek. A cigány elesett egy pillanatra, azonban villámgyorsan felugrott és eltűnt a kukoricásban. Valószínűleg a csendőrgolyó a lábán érte, azonban nem oly súlyosan sebesítette meg, hogy ne tudott volna tovább menekülni. A kocsin, az elmenekült cigányon kívül, még egy fiatalabb cigány volt, aki színién a bakon ült. A kocsiban még két asszony, három kisebb gyermek és a kocsi alján leterítve egy öreg cigány feküdt. A csendőrök a bakon ülő fiatal cigányt megbilincseltek, azután át akarták motózní a kocsit. Leszállították az asszonyokat, gyerekeket és az öreg cigányt a kocsiról. Amíg a csendőrök el voltak foglalva, a megbilincselte cigány az egyik kezét valami uton-módon kiszabadította. Hirtelen futásnak eredt a kukorica felé, amerre társa eltűnt. A csendőrök utána kilátoztak, megállásra szólítva fel a menekült, ez azonban tovább szaladt. Utána lőttek és az egyik golyó a lábát érte, a másik pedig fejébe furódott. Azonnal meghalt.

A csendőrök a hullát feltették a kocsira, felültették rá a többieket és a kocsit bekisérték Vingára. Vingán bekisérték a közszékházra a kocsit. Átkisérték azután az egész kocsit. Rengeteg ruhát, különösen a bolgárok által viselt arannyal áttört és átszött nemzeti ruhákat találtak, melyek valószínűleg Vinga környékén lakó bolgárok-tól loptak a cigányok.

A feljelentés alapján az a gyanu is felmerült, hogy ezek a cigányok ölték meg Szalay csendőrt, mivel a kocsi nagyon hasonlított ahhoz a kocsihoz, amelyen a szemtanuk utólfára látták Szalayt a cigányokkal. Ez azonban a nyomozás során megdőlt. A lelőtt cigány hulláját holnap boncolják fel. Annak a megállapítására, hogy a csendőrök jogosan használták-e fegyverüket, Dimitrovics csendőrfőhadnagy, a kisjenői szárny parancsnoka szállt ki a helyszínre.

HIREK.

Id. Neuman Adolf báró hagyatéka.

(Tizenhét millió korona.)

Érdekes hírdetményt adott ki az aradi járásbíró. A múlt év novemberében elhalt Neuman Adolf báró volt aradi gyáros örökösei ugyanis az örökösödési bizonyítvány kiadását kérték s erre való tekintettel a bíróság most közzéteszi az örökségre vonatkozó adatokat, hogy azok, akik esetleg igényt tartanak, jelentkezzenek.

A hírdetményből kitűnik, hogy az elhalt báró vagyoniállása, illetve a Neuman Testvérek aradi cégnél fennálló követelése 10 millió 794 ezer korona. Értékpapírhagyatéka 2 millió 885 ezer korona, egyéb követelések 764 ezer korona, ékszerek, fehérnemű, ruházat 2690 korona. Az örökösök örökségébe betudandó továbbá már előrekapott juttatások címén 2 millió 670 ezer korona. Összesen tehát az örökség 17 millió 116 ezer korona.

Ezt a hagyatékot azonban a végrendeletek szerint különböző hagyományozások terhelik és pedig 220.000 korona a cég alkalmazottainak, humanitárius és közművelődési célokra, 870.000 korona az unokák részére hagyományoztatott, egy igazgató leánya kap 20.000 koronát, a végrendeleti végrehajtó pedig 3000 koronát.

Mindezt, valamint az örökösöknek már előbb kiadott 2.6 milliót tételt levonva, marad tisztán 13.306.405 korona az örökösöknek, a kik négyen vannak és pedig: Neuman Alfréd báró aradi, Pollák Ernőné, Neuman Gizella, elvált Neuman Richárdné sz. Neuman Adél és Györössy Csepregy Jenőné sz. Neuman Klára bécsi lakosok.

— A miniszterelnök a királynőnél. Bécsből jelentik: Wekerle Sándor miniszterelnököt ma különkihallgatáson fogadta őfelsége. A miniszterelnök előterjesztette szentesítés céljából a választójogi törvényt, referált az országgyűlés legutóbbi tanácskozásáról és a horvát képviselőkkel tartott tárgyalásról. Őfelsége a választójogi törvényt szentesítette és az legközelebb megjelenik a hivatalos lapban. Wekerle Sándor Hussarek báró új osztrák miniszterelnökkel és Brin gróffal is tárgyalt.

— Miniszterek nyaralása. A jövő héten a képviselőház befejezi tanácskozását és pénteken a főrendiház is összeül, hogy a legutolsó ülésére óta letárgyalt törvényjavaslatokat szintén elintézzék. A képviselőház szerdai formális ülésén, amelyen a katonai ellátási javaslatról, a Gyöngyös újjáépítéséről és a tisztviselők adósságainak konvertálásáról szóló javaslatok harmadik olvasását intézi, őszig, alkalmasint október közepéig elnapolja magát. A nagy nyári szünidőt Wekerle Sándor miniszterelnök Budapesten tölti. Augusztus 20-án visszatér Karlsbadból Sztéryni kereskedelmi miniszter is. Popovics pénzügyminiszter legközelebb a Tátrába utazik, Zichy János gróf és Töry Gusztáv miniszterek a nyarat birtokukon töltik. Windischgrätz Lajos herceg nem megy el Budapestről nyári tartózkodásra, mert a közéleti ügyek intézése itt tartózkodását feltétlenül szükségessé teszi.

— Halálozás. Arad város egyik régi, közhetségszerűen állott tisztviselője halt meg augusztus elsején 63 éves korában. Rétháti Kövér Zsigmond Arad sz. kir. város nyugalmazott kamarása hunyt el és halála nagy, előkelő családot borított gyászba. Temetése holnap, vasárnap délután 5 órakor lesz a felső temető halottas csarnokából. Az elhunyt egyik fia, Kövér János 33. gy. ezredbeli zászlós orosz fogságban van. — Arad város polgármestere kezéhez Urbányi Béla aradi lakos néhai Kövér Zsigmond ravatalára szánt koszoru megváltása fejében, az aradvárosi vöröskereszt egyesület javára 20 koronát adományozott.

— A központok ellenőrzése. Budapestről telefonálva tudósítunk: Megbízható helyről eredő információ szerint a kormány igen komolyan foglalkozik a központok ellenőrzésének tervével. A kérdést a legközelebbi időkben megoldják. Sztéryni József báró kereskedelmi miniszter rendelkezésére tárgyalások indultak meg a Pénzügyi Központtal abban az irányban, hogy ez az intézet vállalja magára az összes központok ellenőrzését. Bizonyosra vehető, hogy a Pénzügyi Központ a miniszteriummal való ezen megállapodása értelmében magára vállalja a feladatot és megfelelő szakértőket ad az akció lebonyolítására. A központok felügyelete, illetve ellenőrzése céljából felállítandó szerv állandó jellegű lesz és fennmarad addig, amíg a központok fennállnak. Demján helyettes államtitkár készíti elő a munkaprogramot. A felügyelet ki fog terjedni valamennyi központ ügykezelésére, a felszámolásra, az árakra és a nyereség felhasználására.

(Borotva és ujság.)

Odajutunk lassanként, hogy a borotválkozás a legdrágább luxusok egyike lesz. Budapesten nem szabad többet venni a borotválásért egy koronánál. Aradon egy korona ötven fillért kell fizetni. Bérlet ára a minden másnapos borotválásért havi tizenhat korona, a mindennaposért harminc korona. A háznál végzett borotválkozási műtét a kétszerese, vagyis a mindennaposé hatvan korona. Évekkel ezelőtt a borotválkozás és az ujságelőkészítés olyan módon viszonylott egymáshoz, hogy a havi borotválás költségeire a dupláját kellett előirányoznom annak, amibe a lapomnak házhoz hordása került. A borotválkozás havi hat korona volt, az ujság, a házmester és a kihordó borrhálóval együtt, havi három korona. Hogy állunk most? Az ujság előfizetési ára naponta házhoz szállítva havi négy korona. A borotválkozás házhoz szállítva hatvan korona. A régi dupla ár úgy módosult a borbélyok javára, hogy az üzletben végzett borotválás felment a napilapom előfizetési árának hét és félszeresére, a házhoz hordott borotválás pedig az ujságom árának tizenötösörösére. Tanulságos számok. Aki akar, elmélkedhetik felette.

— A Fischer Eliz-szemkórház. Arad város egészségügyi bizottsága ma délután ülést tartott Issekutz László dr. elnöke alatt. Tisch Mór dr. főorvos referált arról a nagylelkű adományról, melyet Fischer Eliz végrendeletileg hagyott az államnak egy szemkórház építésére. Az egészségügyi bizottság örömmel és köszönettel vette tudomásul a humánus adományt, amely 500.000 korona és egy szemkórház felépítésére szolgál. A bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a legcélszerűbben úgy lenne felhasználható az alapítvány, ha a felépítendő állami kórház keretén belül egy szemészeti pavillon létesül Fischer Eliz ajándékából. Megkeresi a tanácsot, hogy ilyen értelemben igyekezzenek az alapítólevél megváltoztatását kieszközölni.

— A rendőrségi tisztviselőket és rendőröket felmentik. Mint a Külügy-Hadügy értesül, a hadügyminiszter az osztrák belügyminiszter megkeresésére elrendelte, hogy Ausztriában a rendőrségi hivatalnokok, rendőrközegek, sőt a városi és ipari magánrendőrség tagjai — nagyobb városokban és ipari műveknél — felmentése rövid uton eszközöltessék. Ezt a kedvezményt a hadügyminiszter előreláthatóan kétsédelem nélkül ki fogja terjeszteni a magyar szent korona országaira is.

— Pályázat kereskedői ösztöndíjra. Az Aradi Kereskedők Köre pályázatot hirdet a néhai Klein Miksa volt aradi kereskedő nevére tett alapítvány 300 koronát kitevő egy évi ösztöndíjára. Az alapítványt a kereskedői pályára induló kereskedő tanoncul, vagy gyakornokul belépő, aradi ifjak nyerhetik el, a kik közül hadiárva, árvák és félárvaik előnyben részesülnek. A pályázatok augusztus 10-ig Kneffel Lajos elnökhöz nyújtandók be.

— Foch tábornok, a gondolkodó. Bernből írják: A párisi Matin, mint különben minden francia polgári ujság, nagy lármával ünnepli Foch tábornokot, a második marnei csata győzjét és minden szépet és jót eimesél róla, a mi csak egy francia generálisról elképzelhető. Külön fejezetet szentel annak is, hogy milyen gondolkodó Foch tábornok. A generalisszimusz gondolatai közül ezeket köti bokrétaiba a Matin:

— A hadviselésben nemcsak elvek vannak, hanem tér, idő, időjárás, anyag, távolság és terep. Olyan dolgok ezek, amiket nem mi formálunk; ők uralkodnak rajtunk, nem mi rajtuk. A mi egyetlen eszközünk az alkalmazkodás.

— A jó terv csak akkor életképes, ha minden akadálytalán és az ellenség jó terveivel is számol.

— A győzelem mindig azé, aki a több erőt és intelligenciát veti latba érte.

Bármelyik haditudósító irt már ekkora bölcsességeket. Ha Foch tábornok csak olyan hadvezér volna, amilyen gondolkodóknak aórizmáiban mutatkozik, akkor most csehül állnának a francia-angol és amerikai hadak.

— Ma jött le Aradra a Hámory-per ítélete. Junius hó közepe táján tárgyalta Aradon Caveggia Béla budapesti rendőrtanácsos, rendőri büntető bíró az országos szenzációvá nőtt Hámory-per. A lefolytatott tárgyalás folyamán Caveggia rendőrtanácsos bebizonyítottaknak látta a Hámory László dr. országgyűlési képviselő ellen felhozott vádakot és hat hónapi elzárásra és kilencezer korona pénzbírságra, mint összbüntetésre ítélte. Az ítéletet szóbelileg a tárgyalás lefolytatása után azonnal kihirdette. Az írásba foglalt ítélet ma érkezett le az aradi járás főszolgabírói hivatalához. Terjedelmesen megvannak indokolva az ítélet intézkedései. Maga az ítélet szövege teljesen azonos Caveggia rendőrtanácsos által kihirdetett ítélet szövegével. Mint értesülünk, Hámory László dr. a törvényes időn belül megfelelbezi az alispánhoz és rámutat azokra a körülményekre, amelyek eljárását mentik.

— Meghosszabbítják a katonadiákok tanulmányi szabadságát. Ismeretes, hogy a főiskolákon a nyár tartamára két pótszemesztert létesítettek a katonai szolgálathoz álló főiskolai hallgatók részére. A katonadiákokat a hadügyminiszterium és a hadseregőparancsnokság rendelkezésére a csapatok szabadságot kaptak, hogy ezeket a nyári pótféléveket hallgathassák. A második szemeszterre azonban annyi hallgató jelentkezett, hogy az előadásokat csak három héttel a fervevett időpont után lehetett megkezdeni. Eppen ezért — mint értesülünk — a hadügyminiszter 206890. szám alatt rendelkezést adott ki, hogy a mennyiben a kései kezdet folytán megrövidült pótszemesztert a katonadiákok nem tudnák befejezni, tanulmányi szabadságukat illetékes parancsnokságuk tízenegy nappal meghosszabbíthassa. Ezt a meghosszabbítást azonban csak azok vehetik igénybe, a kik vizsgára jelentkeznek.

— Románia aranykincse német őrizet alatt. Hágából jelentik: A Narodnoje Djelo című orosz lap arról értesül, hogy a román állami aranykészletet, amelynek értéke 800 millió frank és amelyet a Bratianu-kormány Moszkvában helyezett el, a román kormány kívánságára a németek fogják őrizetbe venni. Eddig az entente oroszországi képviselőinek felügyelete alatt állott a kincs, amelyet a Marghiloman-kormány azért akar a németekre bízni, mert reméli, hogy a németek hamarabb tudják Romániába szállítani.

— Büchler Zoltán naponta a Fiume Évéházban muzsikál.

— Liszt és élelmiszterjegyek kiadása. Felhívjuk a közönséget, hogy Lisztre és élelmiszterre való igényeiket a Liszt-hivatalban legközelebb augusztus hó 10-ig okvetlenül jelentsék be, a későbbben jelentkezők figyelembe vehetők nem lesznek. A bejelentő lapok Keppich Zsigmond papirkereskedésében kaphatók, melyek pontosan kitöltendők és a kerületi-biztos aláírásával látandók el. A bejelentő lapon megnevezendő azon kereskedő is, kinél a jelentkezők a hatósági élelmisztereket egész éven át vásárolni akarják, mert évközben a jegyek más kereskedőhöz át nem irathatók. A közéleti hivatal vezetője.

— **Polgármesterválasztás Békéscsabán.** *Békéscsabáról* írják: Békéscsaba, mint tudvalevő, nemrégiben alakult át nagyközségből rendezett tanácsú várossá. Az első szervezkedésen már tul vannak s most már nagyban készülődnek a tisztviselői választásokra. Különösen nagy gondot okoz az új városnak a polgármesteri állás betöltése, mert ettől függ a város modern fejlesztésének biztosítása. Időig két párt szervezkedése indult meg. Az egyik párt az uri osztály, amely a hivatalnokokon kívül a kereskedőket és iparosokat is magába foglalja. Ennek a pártnak a jelöltje Kiss Sándor békéscsabai főszolgabíró. A másik pártban a birtokosság tömörül s a polgármesteri állásra Szalay József dr. szegedi rendőrfőkapitányt jelölték. Szalay József dr. békéscsabai születésű, erős ellenfele lesz Kiss Sándornak, úgy, hogy Békéscsaba tisztviselő közgyűlése rendkívül izgalmasnak ígérkezik.

— **Nem lesz sorozás. Budapestről** telefonálja tudósítónk: Több napilap megírta, hogy a 25—48 év közötti népfelkelésre kötelezettek szeptemberben népfelkelő bemutató szemlére fogják hívni. A hír minden alapot nélkülöz, ilyen szemle tervbe véve nincs.

— **Lisztkiosztás.** Értesítjük a közönséget, hogy e héten fejadagonként 33 deka nullás, 33 deka főcő és 66 deka kenyérliszt kerül kiosztásra. Egy adag ára papirzacskóval együtt 190 fillér. A kereskedőket és pékmestereket felhívjuk, hogy az utalványok kiváltása céljából az I., II., III. kerületbeliek hétfőn folyó hó 5-én, IV., V., VI., VII. kerületbeliek kedden folyó hó 6-án, VIII., IX., XI., XII. kerületbeliek szerdán, folyó hó 7-én, apékek pedig csütörtökön folyó hó 8-án jelentkezzenek a lisztelhivatalban. A közlélmzési hivatal vezetője.

— **Vasárnap is árusítható hus.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 87083—1918. sz. rendelete folytán közhírré teszem, hogy a husipari munkaszünet tárgyában, folyó évi március 2-án, 1914—1918. sz. alatt kelt keresk. min. rendelettel a husiparra vonatkozólag életbeléptetett korlátozások a jéghiányra való tekintettel folyó évi szeptember 16-ig felfüggesztettek, minél fogva a mézárós, hentes és kolbász készítő iparnál az elkészítés, elárúsítás és szállítás folyó évi szeptember 16-ig vasárnapokon és Szt. István napján déli 12 óráig végezhető. Bittner főkapitány h.

— **Nagy vasúti szerencsétlenség Súlysápon.** *Budapestről* telefonálja tudósítónk: A súlysápi állomáson ma reggel súlyos katasztrófa történt. Több kófia, aki Budapestre készült, a vonat tulsó oldalán igyekezett fölkapaszkodni. Nem vették észre, hogy épp akkor jött arra egy szerelvény, amely a főlállók közül töbkeket elsodort és elgázolt. Öt asszony meghalt, kettő súlyosan megsebesült. A súlyosan sebesülteket Varró Erzsébet 28 éves földmives asszonyt és Zornai Máténét Budapestre hozták, ahol a mentők már várták a keleti pályaudvaron. Zornai Máténét a Rókusba, Varró Erzsébetet pedig a Dolog-kórházba szállították.

— **Fegyházra ítélt lázadó munkások.** Nagy szebenből jelntik: Április havában a Lónyaytelep bányamunkásai sztrájkba léptek. A sztrájk első délutánján a bánya katonai parancsnoksága és a munkásság között összeütközésre került a sor, amelynek folvámán a parancsnok megsebesült. Nagyszeben katonai parancsnoksága 20 bányamunkás ellen emelt vádat közrendsértés és súlyos testisértés miatt. 15 napon keresztül tárgyalta ezt az ügyet a nagyszeben császári és kir. hadosztálybíróság, amely Márki György vádlottat husz évi, Gyenge Pált 12 évi, Iricze Andrást 10 évi, Radó Lajost és Szőke Zsigmondot 4—4 évi, Maslák Józsefet és Szőke Pált egyenként másfél évi fegyházra ítélte. A többi vádlottat hat hónapra ítélte el, de az utóbbiak büntetésének végrehajtását a háboru tartamára felfüggesztette. Ugy a védők, mint az ügyész, az ítélet ellen fellebeztek.

— **Könyvtárakat, hangjegyeket vesz Kerno.**

— **Dinamitmerénylet egy kastélyban. Szatmárról** jelentik: Különös dinamitmerénylet történt a Nagybánya vidékén levő Borpataktelepen. Hétfőn reggelre virradóra a telepen levő régi kastélyt, amely jelenleg a Felsőmagyarországi Bányászati és Kohászati Résztársaságé, dinamittal felrobbantották. A hatalmas robbanás a kastélyt teljesen megrongálta. A merénylet tetteseit nyomozzák.

— **Lenyakasztatta magát a vonattal. Szatmárról** jelentik: Treffen Béla módosi adótárnok a sikárlói vasúti állomás közelében abban az időben, amikor a vonat áthaladóban volt, fejét a sínkre fektette. A vonat átment rajta és fejét föből lemetszette. Bucuszavait mancsattájára írta. Treffen Béla nagyon ideges ember volt s idegességében állandóan vonaton utazott.

— **Rekvirálják a szénát és a szalmát.** A széna, a tavaszi szalma és alomszalma készletek zár alá vételéről, felhasználásáról és közszükségleti célokra való igénybevételéről a mai hivatalos lap rendeletet közöl. E szerint azonban a zár alá vétel nem akadályozza meg a birtokost abban, hogy takarmány- és alomkészletét a földmivelségi miniszter által meghatározandó mértékben saját állatállományának ellátására felhasználja. A törvényhatóság első tisztviselője köteles a rekvirálást haladéktalanul elrendelni és foganatosítani.

— **Védi a tanács a fákat.** Ma foglalkozott Arad város szabályozási bizottsága a gazdasági szék azon javaslatával, hogy az őtmetető fáit vágják ki. A bizottság kéri a javaslat elutasítását azon az alapon, hogy a ligetnek az őtmetető felé tervbevetett kiterjesztésének megvalósulásával az őtmetetőben levő szép növényű, régi fák a megnagyobbodott liget díszül szolgálhatnak, egyben hozzájárult a bizottság az őtmetető azon részének teljes kiirtásához, amely kórházépítés céljaira van kiszemelve.

— **A rendőrség államosítása előtt nem költsékezik a város.** A gazdasági szék 51 darab rendőruniformis megvarrására hirdet árlejtést. A szakértő bizottság ma foglalkozott ezzel a kérdéssel és tekintebe véve a rendőrség külszöbön álló államosítását, amikor az egész felszerelést megtérítés kötelezettsége nélkül kell átadni az államnak, azt javasolja, hogy ne készítsen a város most rendőruhákat, hanem nagyon szükséges, akkor minden esetben külön szerelje fel a rendőröket.

— **A tanács nem támogat gyáralapításokat.** Négy gyáralapítási kérelmet mutatott be ma Vannay Gyula gazdasági tanácsnok a tanácsülésen. Dömötör Bertalan és Merle Géza beton és vasbeton műtárgyakat készítő ipartelep akarnak létesíteni és felhívják a várost, hogy a részvények felének jegyzésével vegyen részt a vállalkozásban. Gábor András és társai a Ferenc József városrészben akarnak egy szabadalmazott betonára és üveges téglagyár telepet létesíteni. Bernát József és társai, akiknek már van homokmészke téglagyárak, ipartelepiüknek más üzemre való berendezését is kéri, Reinhoiz Hermann hadiszárapangyár létesítésére kért engedélyt. A tanács a kérelmeket kiadta a város szabályozási bizottságnak, amely ma délután 4 órakor foglalkozott ezekkel. A bizottság az összes kérelmek elutasítását hozta javaslatba azzal az indoklással, hogy valamennyi tulságosan nyereszkesedési alapon áll s egyben áttette Dömötör és Merle mérnökök kérelmét a pénzügyi bizottsághoz, a többiek pedig a gyáralapítási bizottsághoz.

— **Rosenberg Sándor-émléknep.** Az aradi izraelita hitközség volt nagynevű főrabbija, Rosenberg Sándor dr. emlékének tiszteltetésére a zsinagógában augusztus hó 5-én délután 5 órakor gyászistentiszteletet tart s ugyan ezen napon délelőtt 11 órakor a temetőben avatja fel az elhunyt főrabbi nevének, dr. Rosenberg Sándornéknak síremlékét.

— **A hivatalos vizsgálat eredménye a repülőposta katasztrófája ügyében. Sajtóhadiszólásról** jelentik: A bécs—budapesti repülőforgalomban rövid időközben történt halálos katasztrófa ügyében hosszabb közleményt ad ki, amelyben megállapítja, hogy Német örmeister lezuhanását csekély magasságban végrehajtott éles kanyarulat okozta. Varga főhadnagy katasztrófáját pedig motorhiba idézte elő. Varga főhadnagyról megállapítják, hogy valóban nem volt vizsgázott pilóta, de viszont a tanfolyamot sikerrel végezte el és formalitás szempontjából tekintettek el vizsgálatól. Ami a gépek állapotát illeti, minden felszállás előtt megállapítják azok kifogástalanságát, ami mindkét esetben meg is történt. A gépek technikai berendezése kifogástalan, de rényiege nem a legmodernebb típusok közül való.

— **Adomány. Pataki Hermann Arad-Gaj** 50 koronát küldött a rokkant katonák javára.

— **Nagy lopás Bécsben a japán nagykövetség kárára.** *Bécsből* jelentik: A bécsi rendőrség ébersége nagyszabású lopásnak jött nyomára, amelyet a tettesek a bécsi japán nagykövetség kárára követtek el több mint egy negyedmillió korona értékben. Egy rendőrség megtudta, hogy Mayer Károlynak, az egyik külvárosban levő cukorkaüzletében öt ládát helyeztek el. A ládák tartalmának felkutatására a rendőrök szálltak ki, mire egy ember futásnak eredt és elmenekült a rendőrség emberei elől. A rendőrségnek sikerült elfogni a menekülő embert, aki Haubner Lipót butorszállító vállalatánál van alkalmazásban és kihallgatásakor bevallotta, hogy a cukorkaüzlettel szomszédos szobában tizenöt ládában a legértékesebb csinkek, szőnyegek és japán vázák vannak felhalmozva más értéktárgyakkal együtt. A rendőrség letartóztatta a munkás bűntársait is. Megállapították, hogy az értéktárgyakat Salzer Sándor szállító-cég raktáraiból lopták el, ahova azokat a japán nagykövetség helyezte el közvetlenül a háboru kitérőse után.

— **Nők — léghajós tisztok. Rotterdamból** jelentik: Az angol léghajós miniszterium felszólította a 25—45 év közötti angol nőket, hogy jelentkezzenek tömegesen léghajóistizti szolgálatra.

— **Maximálták a sertésárakat.** A mai hivatalos lap rendeletet közöl a sertésvágás korlátozásáról, valamint az élő sertésekért és a sertéstermekéért követelhető legmagasabb árak megállapításáról. Olyan sertéseket, melyeknek súlya darabonként 40 kilogrammot meg nem halad, kényszervágás esetét kivéve, közfogvasztásra levágni tilos. A maximális árak a következők: 20—30 kg. súlyu sertés eladásánál kilogrammonként 14 korona, 30 kilogramon felüli súlytöbbletért 90 kilogrammért 6 korona, 91-től 120 kilogrammu sertésnél 8, 126—150 kilogrammnál 8,20, 151 kilogrammnál súlyosabb sertés eladásánál élősúly kilogrammonként 8 korona 40 fillér. A termelő és a viszonteladó forgalomban nyers disznósírért métermázsánként 1200 koronánál, friss sertésbűsért pedig 1050 koronánál magasabb árat követelni vagy fizetni tilos. Az olvasztott disznósír ára 1400 korona.

— **Birtokcsere.** Özv. Tóth Ferencné eladta a Varjassy Lajos-utca 64. sz. házat 25000 koronáért Brandt István és nejeének. — Hajós Sándor és neje eladták a gróf Karolyi Gyula-utca 4. sz. házat 64000 koronáért Flónigesz Sebestyenné Adelmann Rózáknak. — Varga Gyula és neje eladták a Zsófia-utca 6. sz. házat 26000 koronáért özv. Varga Jánosnéknak. — Dezső Imre és neje eladták a Szekeres-utca 5. sz. házat 12000 koronáért Hézső Béla és nejeének. — Vadász Ármánd dr. és neje eladták az Erzsébet királyné-körut 33. sz. házat 24000 koronáért Grünwald Samunak. — Szabó György és neje eladták az Aranykéz-utca 18. és Mikes Kelemen-utca 17. és 19. sz. házat 70000 koronáért Dengl Bélánéknak. — Krizsán Dezső eladta az Urbán Iván-utca 59. sz. házat 20000 koronáért Amont János és nejeének. — Szabó József és neje eladták a Kosár-utca 1c. sz. házat 30000 koronáért Sebők Gyula és nejeének. — Martiniáczky János és neje eladták az Aulich-utca 8. sz. házat 90000 koronáért Ezarterner Ignác és nejeének. — Ipar-takarék és előlegezési egyesület segesvári cég eladta a Gvár-utca 16. sz. házat 22000 koronáért Grósz József és nejeének. — Longly Jenni eladta a Kapa-utca 33c. sz. házat 24000 koronáért Kocsik Istvánnak. — Lénárt András eladta a Leiningen-utca 7a. sz. házat 100000 koronáért Grosz Albert és nejeének. — Nagy Károly eladta a Borona-utca 9. sz. házat 15000 koronáért Megvery Károly és nejeének. — Papp Sándorné eladta a Borona-utca 38. sz. házat 9000 koronáért Szabó Ferenc és nejeének.

— **Keresk. szakoktatás.** Könyvelés, gépés és gyorsírás, számtan stb. Beiratkozás Gyors- és gépirőiskola Lázár Vilmos-u. 2.

— **Szenvedő nőknél a természetes Ferenc József keserűvíz növeli az étvágyat, szabályozza az emésztést, könnyű, örökös nélkül való széketlet hoz létre s ez által sok esetben rendkívül jótékony hatást gyakorol a beteg szervezetre.**

Osztrák gyermekek Aradon.

(Négyszázhatvan éhes száj jóllaktatása. — A nyaraló kicsinyek megérkezése.)

Arad város lakosságának néhány crája 466 kis vendége van, osztrák szülők féltett kincsei, akik számára nemeslelkű uralkodónk szeretetteljes gondoskodása lehetővé tette, hogy a még nem is olyan régen tejben-vajban bővelkedő magyar Kánaánba eljöhessenek és néhány hétig élvezhessék a magyar nemzet világszerte líres vendégszeretét. A vendéglátás első perceiben bizonyára szomorúsággal tölt el mindenkit az a tudat, hogy nem adhat annyit, a mennyit adni szeretne, hogy a kis osztrák gyermekek, akiknek fantáziáját a tévesen informált szülők egész helytelenül túl magasra csigázták fel, talán csalódással hagyják el majd baráti körünket. De ennek így kellett jönni. Ma már Magyarországon is ismerik a nélkülözést, tudják, hogy mi az a nincs, ma már a dusan termő nagy magyarátföld lakossága is elszámt küzdelmet folytat a nyomoruságos mindemapi létért s azért Arad város vendéglátó családjai is megelégedhetnek azzal, ha a hazájukba visszatérő kis osztrákok eimesélik hozzátartozóiknak, hogy azok a messze idegenben lakó magyar családok szeretettel fogadták őket, nagy körültekintéssel gondoskodtak róluk, míg körükben időztek, s hogy az étkezés idejében nem valami dusan megrakott tájak kerültek az asztalra, ez azért történt, mert mint a hadakozó országok bármelyikében, Magyarországon is erősen kiszámítva kell beosztani, ami van. Hisz szük és reméljük, hogy a súlyos viszonyok ellenére is, az utazás eléri célját és a kis vendég gyermekek erőben, egészségben gyarapodva hagyják el városunkat, amivel már meg is kaptuk jutalmunkat.

(Két órai késés.)

Délelőtt 10 óra 40 percre volt jelezve az érkezés és így már fél tizkor egymásután érkeztek az állomáshoz a fogadtatásban résztvenni óhajtó notabilitások.

Elsőnek *Vásárhelyi* Janka jelent meg az állomáson, akinél csakhamar jelentették megérkezésüket a rendező bizottság összes hölgytagjai. Ezután sorban érkeztek *Resch* Ferenc altábornagy feleségével, *Purgly* László Aradvármegye főispánja, *Darányi* János Aradvármegye főjegyzője, *Tisch* Mór dr. Arad város főorvosa és *Kovács* Vince kultúratanácsos. Az érkezőket *Kardos* Géza dr. ezredorvos és *Németh* János dr. főorvos fogadták. Már mindenki együtt volt és várták a vonat érkezését, de e helyett *Szemere* Kálmán állomásfőnök arról értesítette *Kardos* dr. ezredorvost, hogy a különvonat két óra késéssel fog csak betutni az aradi állomásra.

(Ahol hat jóllaktk...)

Erre a kellemetlen hírre a fogadásra megjelentek egy része eltávozott, a többiek pedig az étteremben helyezkedtek el, csupán a pályaudvar bal szárnya előtt várt kitartással egy nagyobb asszony csoport. Az *Aradi Közlöny* munkatársának feltűnt a türelmesen álló társaság, kérdést intézett néhányhoz közülök s ekkor kint, hogy ezek az asszonyok vállalkoztak az érkező gyermekek ellátására és gondozására.

A hirdapíró kérdéseire elmondották, hogy nem nyereszkedési vágyból vették magukhoz a gyermekeket és már alig várják, hogy megérkezzenek kis vendégeik.

— Ahol hatnak van ennivaló, ott jóllakik a hetedik is.

— Csak egyenek szegények, ki tudja mióta nem kaptak rendes ételt.

S más hasonló véleményeket hallottunk. A becsületes, jószívű magyar iparos asszonyok valamennyien mosolyogva egyeztek meg abban az elhatározásban, hogy minden erejükkel igyekeznek kellemessé és hasznossá tenni az osztrák gyermekek aradi tartózkodását.

(Isten áldd meg a magyart!)

Fél ketőkor jelentették a vonat érkezését. A katonazenekar előrevonult és a magyar himnusz hangjai mellett futott be ünnepies lassúsággal a nehezen várt különvonat. A kocsi ablakaiból kendőlobogtatásokkal adtak életjelt magukról a csepp utasok, amire az egybegyűltek is jöbbszöri üdvözléssel feleltek. A vonat megállott a pályaudvar bal oldala mellett húzódó raktárhelyiségek előtt és megkezdődött a kísérők utbaigazítása mellett a kivagonirozás. Az egyenkint megjelenő gyermekalakok nem sejtettek erős kopálást. Soványak ugyan, de csak a feltűnő sápadtság mutatja, hogy Ausztria gyermekei az utóbbi években nem kapták meg a megfelelő táplálékot. Valamennyien csinosan vannak öltözve, ami emeli a jó hatást és eltünteti a testi gyengeséget. A vidáman kirgáló gyermekeket kísérőik sorakoztatják s mikor minden rendben volt, előlépett *Kovács* Vince kultúratanácsos, aki Arad város nevében üdvözölte szép szavakkal az érkezőket.

— Arad szabad királyi város tanácsa és lakossága nevében a magyar vendégszeretet melegével köszöntelek benneteket. — mondotta *Kovács* Vince — Testvéri érzéssel és szeretettel üdvözölünk benneteket a magyar baba földjén és a vértanúk városának kapujánál. A szeretet érzésével szólunk hozzátok, mert a magyarnak vele született, egy soha nem gyengülő tulajdonsága, hogy a kapuja küszöbét átlépő vendéget meleg érzéssel öleli keblére. Tudom, hogy az aggodalomnak bizonyos neme él lelketekben, mint ahogy mindenki, aki drága szülőföldjétől messze idegenbe került, bizonyos félelemmel gondol az új otthonra. De megnyugtatlak benneteket, hogy aggodalomra semmi okotok nem lehet, mert készséggel osztjuk meg veletek mindenünket, mert azt akarjuk, hogy ha majd nagyobbak lesztek, tisztelettel és szeretettel gondoljatok vissza Magyarországra. Isten hozott benneteket.

A hosszas éljenzéssel fogadott beszéd után és miután a katonazenekar eljátszotta a magyar himnusz, *Leitner* Ernő dr. mondott néhány barátságos szót német nyelven, kívánva, hogy jól érezzék magukat Aradon a gyermekek. Az üdvözlést a csoport vezetője köszönte meg.

(Lekvár és fekete kávé.)

A beszédek alatt alkalmunk volt beszélgetni néhány gyermekkel. Valamennyien vidáman feleltek a feltett kérdésekre, csupán egy hat éves kis fiu fakadt sírásra. Szegénykét meg ijesztette az idegenek nagy tömege s valószínűleg távoilevő szüleire gondolt. Kint a beszélgetés folyamán, hogy a gyermekek mind bécsi, valamennyien proletárok gyermekei. Szerelő, közuti kalauz, éjjeli ór. asztalos gyermekei vannak a csoportban, de közöttük érkezett meg egy bécsi egyetemi tanár két kis fia is.

— Husz már nagyon régen nem kaptak, — mondotta az egyik — kenyeret is csak nyolc grammot adnak naponta odahaza. A magyarok az uton mindenütt nagyon szívesen fogadtak. Egyik-másik nagyobb gyermekben már

él az elégedetlenkedő bolsevik hajlam. Kijelentette, hogy nincs megalégedve a magyarokkal, mert az egész uton fekete kávéval tartották. Ezzel szemben mindkét karja és az egész ruhája lekváros volt, ami egy cseppet sem bizonyított az állítás igazvolta mellett.

A programba vett ceremóniák lefolyása után megindult a menet, élén a katonazenekarral a közös huszárkaszárnya lovardája felé. Ez egy kissé kellemetlen része volt az ünnepségnek. Kánikulai melegben, nagy porban alig tudták cipelni a csöpp gyermekek elég nagy és súlyos csomagjaikat. Valóságban egymás után bugdostak orra és így elképzelhető megkönynyebbüléssel sóhajtottak fel a megérkezésük. Ezt valahogy másképpen kellett volna elrendezni, mert így őszintén szólva, mindenkinek az a benyomása támadt, hogy ezek a szegény gyermekek nagyon is megdölgöztek a mai ebédért.

A lovardában csinosan megrerített asztalok várták a gyermekeket. Az ebéd különféle főzelékből állott s ami a legfőbb, megfelelő porció húsfeléttel és sok tésztából.

Ez a jelenet volt a program legsikerültebb száma. A gyermekek is a legnagyobb megalégedéssel vették tudomásul, hogy a mai napnak ez a legkiemelkedőbb része és nem várva sok kínálást, hozzákezdték a falatozáshoz. Sok étvágytalanságban szenvedő embert meggyógyította volna a lovardai látvány.

Miután minden gyermek jóllakott, megkezdődött a szétosztás. Először lemérték a gyermekek súlyát s azután a jelentkezett családok kiválogatták a nekik legjobban tetsző gyermekeket. Délután négy óra volt, amikor befejeződött az egész aktus.

Különösen meg kell emlékeznünk *Vásárhelyi* Janka agilis munkálkodása mellett *Kardos* Géza dr., *Ivascu* százados, *Ernst* százados és *Reitzer* főhadnagy fáradságot nem ismerő tevékenységéről, akik valóban mindent elkövettek, hogy az osztrák gyermekek fogadtatása és megvendéglése szeretetteljes és meleg legyen. Azt is fel kell említenünk, hogy a délután folyamán tömegesen fordultak uri családok *Kardos* doktorhoz, akitől gyermekeket kérnek. Az újabb jelentkezők között van *Fejér* Gábor kir. tanácsos, az Aradi Első takarékpénztár vezérigazgatója is. *Kardos* dr. lehetőleg teljesít a kéréseiket.

A családok hazavitték a gyermekeket, a hol a házbéli gyerekekkel azonnal megkezdődött a barátkozás. Egy ilyen kis vendég és a házban lakó uri család egyik kisfia között a következő beszélgetés folyt le:

— Engem Pistának hívnak, hát a te neved mi?

A kéznél levő tolmács elmondotta németül a kérdést, rögtön továbbította is a választ.

— Az én nevem Hans.

A magyar fiúnak ugylátszik nem tetszett, hogy nem beszélgethet direkt leendő kis játszótársával, mert sietett kérlelő hangon feltenni a következő kérdést:

— Ugye meg fogsz tanulni magyarul?

De a kis vendég gyermek ahogy meghallotta, hogy miről van szó, sietett erélyesen tiltakozni.

— Nem! Ich bin nicht lernen gekommen. Ich will essen in Ungarn.

Természetesen hiába kapálódzik most az ifju testvér, mert amellett, hogy derekasan jóllakik minden nap, meg fog ő egy keveset tanulni a magyar nyelvből is.

Aradon 466 gyermek nyert elhelyezést. 412 gyermeket továbbítottak Temesvár felé, akik közül 100 Ujaradon, 100 Németságon, 90 Orci-

falván, 42 Mercifalván és 80 Szentandrásra nyert elhelyezést.

Ugyancsak még ma indítottak el Aradról 379 osztrák gyermeket Máriaradna felé, akiket a közeli falvakban helyeznek el.

Malvy nem hazaáruló.

(A főügyész vádjai.)

Az Havas-ügynökség jelenti Párisból: Malvy pörében a főállamügyész zárószavában bejelentette, hogy Malvy nem hazaáruló, amint azt Daudet állította. Nem mondható, hogy Malvy elárulta a hazát, nem akarja Malvyt Bolo pasával vagy Duvallal összehasonlítani, a hazaárulásra vonatkozó kérdést tehát egészen elejté. A katonai lázadásokért azonban felelősnek tartja és bünrzsességet kéri az elítélését.

Az ügyész bizonyítani igyekezett a bünrzsességet és kifejtette, hogy a zendülés oka a békepropaganda volt. „Ha megállapíthatjuk a miniszter közreműködését, — mondta — akkor el kell ismerni a bünrzsességet is. A főállamügyész felfogása szerint Malvynak a Duval-féle, az ellenséggel való érintkezés ügyében büntet-hetősége egészen kétségtelen és kijelentette, hogy összefüggést lelt Caillaux és Malvy ügyei között, mivel az utóbbi arra törekedett, hogy Caillauxt kíséretbe zavarából. Másfelől igazadhatatlan, hogy Malvy támogatta Alméretydát és ennek lapját, a Bannet-Rouget.

Ezért a büntérsat fogva kell tartani.

A tárgyalást holnap folytatják.

Halál a „zöld káderban.”

(Agyonlőtt katonaszökevény.)

A tornovai csendőrség ma délután jelentette az aradi csendőrszárnyparancsnokságnak, hogy Blázs Ávrám katonaszökevényt egy járót agyonlőtte.

A csendőrség állandóan figyelemmel kíséri a falvakat, hogy a katonák, akik hazajönnek, elvannak-e látva szabadságjével és nem szökevények-e. A városokból a lögosok most különös előszeretettel húzódnak ki a falukba, ahol különösen a kukoricás nyújt kitűnő menedéket. Táp lálekot tudnak szerezni a falvakban, ahová éjjelenként beveznek. A csendőrség, bár állandó készenlétben van és emberfeletti munkát végez, még annak is ki van téve, hogy egy elkecseregett szökevény megtámadja és lelövi. Azért a legnagyobb szigorral és kérielhetetlenül elfogják és ezredének adják át, aki szabadság nélkül jön haza. Blázs Ávrám is már huzamosabb idő óta volt szökésben ezredétől. Nem mert otthon tartózkodni, mert félt a csendőroktől. Nappal a székes aranyági erdőben, a „zöld káderben”, és a hegyek között tartózkodott és éjjel hazatérve látta el magát élelemmel.

Ma korán reggel egy csendőrojáról indult el Tornováról, hogy a környéken cirkáljon és a szokásos ellenőrző körutat tegye. Az őrszárnyat Varga Sándor alőrnagy vezette és tagjai Szalai Imre és Jepszov Zolta népfőlkélok voltak. A székesaranyági erdő mellett elhaladva, egyikük benn haladt az erdőben. Egyszerre egy katonaruhás alakot látott elsurranni, aki valószínűleg az őrszárnyat elől menekült. A csendőroktől azonnal tisztában voltak vele, hogy nem lehet más, csak katonaszökevény. Utána mentek tehát és megállásra szólították fel. A katona azonban nem reagált a felszólításra, hanem tovább menekült. A csendőroktől mindenütt a nyomában. Mélyen benn jártak az erdőben és a katonaszökevény állandóan előttük futott a legnagyobb részben takarva a fák által. Ugy, hogy az üldöző csendőroktől inkább csak sejtették, hogy merre jár, mint látták.

Körülbelül egy óra volt, amikor Blázs Ávrám, a katonaszökevény, a katonák között, az erdőszele mellett megállt egy pillanatra, ugylátszik, hogy merre meneküljön. A kukoricásba nem akart menni, tovább futott tehát az erdő szelén. A csendőroktől azonban közben tért pvertek és a távolság mind kiserb és kiserb lett. Amint Blázs az erdőszelel kezdett tovább menekülni, a csendőroktől utána kiáltottak

LEGUJABB.

Bécsből telefonálja tudósítónk: Wekerle Sándor miniszterelnök a királynak a magyar képviselőház pártviszonyainak konszolidálására vonatkozó tervéről is jelentést tett.

Krakóból jelentik: Postlerkinél a múlt éjjel súlyos vasuti szerencsétlenség történt. Különböző körülmények véletlen összejárásán folytán a Krakóból éjjel 12 órakor induló vegyes személyvonatnak 5 személykocsija a Visztulába zuhanit és két személykocsija a vasuti hid korlátján függve maradt. A szerencsétlenség helyére négy ponton indult és több mentővonat. A katasztrófának 36 sebesültje van, ezek közt több súlyos sebesült is. 11 katona van a sebesültek között.

Bécsből jelentik: Augusztus ötödikén fogják tárgyalni a Bristol-szállóban megölt Earl Julia gyilkosainak, David Emonak és Frank Kurtnak a bünpörét, amelyre külön esküdtbiróságot delegáltak.

Moszkvából jelentik: A Pravda jelentése szerint angol cirkálók lövik Archangelszket. A lap homlokán a következő felhívást közli: „Az angol tőke ágyúi lövik a szovjetek Archangelszket. Utóbb már Moszkva munkás negyedeit is lövik, ha az angol törzskar cseh-tót csapatait meg nem semmisítik.

Esti Wolff-jelentés Berlinből: Nem voltak harcok.

Newyorkból jelentik: A negyedik békekölcsön jegyzése július 28-án kezdődött. A kölcsöntől 5—6 millió dollárt várnak. A kötvények 4 és fél százalékot fognak kamatozni.

Berlinből jelentik: A Wolff-ügynökség harctéri tudósítója jelenti, hogy az ellenség nem régen ismét megkezdte kiméletlen és brutális bombatámadásait Donai városa ellen. Azonkívül több napon át voltak az angolok tüzéségének tüzelésében Sambres és Sinlerobles városok, ahol minden válogatás nélkül dobálták a legnagyobb kaliberű bombákat a város minden részében. Julius 17-ére és 29-ére virradó éjszakán teli találattal nagyon megrongálták a rég Notre Dame és Saint Pierre templomot is. Az oltárok körül minden elpusztult. A régi híres fitegfestmények darabokban fekszenek a templom kövezetén. Alig mulik el nap anélkül, hogy a francia és angol tüzelés áldozatot ne szedne. Az utcák néptelenek.

és újból megállásra szólították fel. Amikor látták, hogy Blázs tovább menekült, utána löttek. Egy golyó halálosan találta a katonát, ki a helyszínen kiszenvedett. A boncolást holnap fogják megejteni.

A sorozás.

— Nincs semmi baj. —

Az egyik: Olvastad ma a Közlönyben, hogy megint sorozás lesz? Ez rettenetes.

A másik: Hát mit félsz attól olyan nagyon?

Az egyik: Meguntam ezeket a szemléket és épen most vegyenek be, a mikor megint bekéröl beszélnék az emberek.

A másik: Figyelj ide. Én nem értem, mitől reszketsz olyan nagyon. Két eshetőség van. Vagy lesz sorozás, vagy nem lesz sorozás. Ha nem lesz sorozás, nincs semmi baj. Ha lesz sorozás, megint két eshetőség van. Vagy bevesznek, vagy nem vesznek be. Ha nem vesznek be, nincs semmi baj. Ha bevesznek, megint két eshetőség van. Vagy frontszolgálatos leszel, vagy segédszolgálatos. Ha segédszolgálatos leszel, megint van két eshetőség. Vagy elvizesz a frontra, vagy nem. Ha nem visznek el, semmi baj. Ha elvisznek, megint két eshetőség. Vagy a harcvonalba kerülsz, vagy hadtápbba. Ha a hadtápbba visznek, akkor nincs semmi baj. Ha a harcvonalba kerülsz, megint van két eshetőség. Vagy a lövészárkba kerülsz, vagy a tartalékba. Ha a tartalékba jutsz, nincs semmi baj. Ha a lövészárkba kerülsz, megint van két eshetőség. Vagy van akkor támadás, vagy harci szünet van. Ha szünet van, nincs semmi baj. Ha támadás lesz, ismét van két eshetőség. Vagy megsebesülsz, vagy nem sebesülsz meg. Ha megsebesülsz, újból van két eshetőség. Vagy könnyen sebesülsz, vagy súlyosan. Ha könnyen sebesülsz meg, akkor nincs semmi baj. Ha súlyosan sebesülsz meg, még mindig van két eshetőség. Vagy meggyógyulsz, vagy pedig megbalsz. Ha meggyógyulsz, nincs semmi baj. — ha meghalsz, na, hát ez az egy veszedelem fenyeget az egész ügyben. És ezért reszketsz olyan nagyon?

A NYARI IDÉNY BEALTAVAL tiszteltetel kérjük előfizetőinket, hogy a lakcímeiket, a hova írásuk, a címet kivételük, a pontos címüket és szempony jából — a legutóbbi tartózkodási hely megjelölésével — a kiadóhivatallal közöljék.

KÖZGAZDASÁG.

= Aradi bankok hitelajánlata a városnak. Vannay Gyula gazdasági tanácsnok a mai tanácsülésen bejelentette, hogy a tervbevetett állami hullafeldolgozó telep létesítéséhez szükséges 220,000 koronás forrás számla kölcsön kiutalására négy aradi pénzintézetől, az Arad-Cserédi gazdasági takarékpénztártól, az Aradi Első Takarékpénztártól, a Pesti Kereskedelmi bank aradi fiókjától és a Közgazdasági banktól érkezett be ajánlat. A tanács az ajánlatokat kiadta a pénzügyi bizottságnak.

= Rokkant munkások munkát keresnek. Az Országos Hádígondozó Hivatal aradi hadirokkant munkaközvetítőjénél a következő munkaképekre ajánlkoznak rokkantak: gazd. tiszt, ispáni, béresgazda, gazd. ügyelő, mezőőri, erdőőri, erdészi, majorosi, vadőri, postaszolgái, postakézbesítő, hivatalszolgái, kapusi, munkavezető, kereskedősegédi, (festék) raktárnoki, temetőőri, ellenőri, hivatalnok, kulesári, magtárosi, szijgyártói, szobafestői, mozigépész állásra. A munkaadók figyelmét azzal a megjegyzéssel hívjuk fel a munkaközvetítő hivatal működésére, hogy hazaiul kötelesség a háboruban rokkanttá vált hőseink alkalmazása. A hivatal helyisége Aradon, a fa- és fémipari iskolában van, telefon 652, ahol az érdeklődők közelebbi felvilágosítást nyerhetnek.

= Ingyenes kereskedelmi és ipari munka közvetítés. Az aradi hatósági munkaközvetítő (Szt. István-u. 2. sz.) heti kimutatása szerint foglalkozást kaphatnak kovács, vaszesztergályos, géplakatos, asztalos, faesztergályos, kádár, kerékgyártó, szabó, bőrbély, molnár, hegytes és mészáros, munkavezető faszbetonépítéshez, ács, mérlegképes könyvelő, hírlapárusító, és szolgál. Tanoncok felvétetnek sütő miben. Foglalkozást keres villanyszerelő, asztalos vidékre, sütősegéd, kereskedő segédek női divat, rövidáru és fűszer szakmában, női irodai alkalmazottak, felügyelő, raktárnok, pénzbeszedő, frodaszolga, lovász ínas. Ajánlkoznak tanoncok, kik teljes ellátást ruházattal igényelnek. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az intézet 11—19. sz. telefonján.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. Sz. Arad. Szépen, okosan megirt levelet élvezettel olvastuk. Nyomatva, újságban azonban annyira felekezeti jellege lenne, hogy maga is megijedne tőle. Sajnálattunkra, nem közölhetjük.

Arad. Amint fentt ízenünk, az önnek is szól. Mindkettő a szélsőségek utain jár, egyik pró, másik kontra. Kár lenne felekezeti kérdésekkel felborítani Arad társadalmának békéjét. Erre a társadalomra most más feladatok várnak.

Szőlősgazdák!

Uroggal többet vasbeton kor-
dok gyártását legrovidebb
idő alatt vállalja

Morle Géza

mérnök, vasbeton specialista
Arad, Deák Ferenc-utca 40. sz.
Telefon 849.

L. L. Szászváros. van. Címzeze levélét így:
Polgári fiúskola Arad.

Szemlak. Lehet tanár, lehet orvos, eset-
leg gyógyszerész.

B. L. Máriaradna Kötvényeit nyugodtan
helyezheti bármelyik aradi intézetnél. A jegy-
zések ideje lejárt. Most már csak kéz alatt
vehet.

Egy befejezetlen levél. Kezdetleges, nem
közölhető.

MODERN KABARÉ.

Központi Szálloda Salacz-utca.

Aradon, 1918. évi augusztus hó 4-én, vasárnap

A repülő. Bohózat, Vágó Géza a Köz-
rebben.

Furray—Rumy tánc mókái.
Dornelly a táncoló kutyával.

Major, Návay, Léway, Vágó Géza, Gergely
Emmi új szólóval.

Két kis móka.
Radnay és a többi ének- és tánc alak-
ció.

Hétfőn és pénteken pikáns-est.
Az előadások kezdete fél 9 órakor.

A szerkesztésért felel

STAUBER JOZSEF.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatti közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a nagyjáradmu közön-
ség szives tudomására hozni, hogy

cipész üzletemet
augusztus 1-től Salacz-utca 3. szám alá
helyeztem át.

Teljes tisztelettel

Mánya Demeter
cipésmester.

5505

Lámbeck János és fia „Mű m. k. szab. ércporsó-gyára
és tanácsadó iroda” Arad.

Özv. róthát Kóvár Zsigmond szül. Urbá-
nyi Hanna a saját, egy gyermekkel Margit, vala-
mint Márja Balogh Anna és gyermekek Beata,
Stella és Gyusztina, Klára, valamint Márja
Neumann Anna, János (kedv fogorvos); egy-
szintén az özvegy Kóvár Béla és családja,
nemkülönben a nagyapjának rokonai, az ismer-
tők és jóbarátok nevében is fájdalommal megtört
szívvel tudatják a hűn szeretőt és felejtke-
lőtlen jó férj, illetőleg édesapja, nagyapa, test-
vér és rokon

róthát Kóvár Zsigmond

Arad szab. mér. város nyugalm. kamarásának,

folyó évi augusztus hó 1-én, éjjeli 12 órakor,
munkás életének 63-ik, zavartalan boldog há-
zassága 34-ik évében, a Mindenható bölcs aka-
ratához képest történt jobblétre szenderült.

A felejtkeletlen drága halott földi marad-
ványai folyó évi augusztus hó 4-én, délután 5
órákor fognak a felső temető halottas csarnoká-
ból a római katolikus anyaszentegyház szer-
tartásai szerint tartént beszentelés után az
ugyanottani családi sírkertben örökös nyugovó
helyére elhelyeztetni.

Az engesztelő szent-mise áldozat a boldo-
gult lelki üdvéért folyó évi augusztus hó 6-án,
reggeli 8 órakor fog a főt. Minorita-atyák szent-
egyházában az egyik Urának bemutatattani.

Drága emléke szívünkben örökké élni fog!
Arad, 1918. augusztus hó 2. 25

Köszönetnyilvánítás.

Aláírott úgy a maga, mint szülei és test-
vére nevében, szeretett nővérenek temetése al-
kalmából megjelent Márta-gyári karársak, va-
lamint jóbarátainak a leghálásabb köszönetét
fejezi ki, hogy megjelenésükkel amugy is nagy
fájdalmát némiképpen enyhíteni igyekeztek.

5499 INCZE MARTON.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik részvétőket koszoruk és
csokroknak drága halottunk ravatalára tétel-
vel fejezték ki, ezuten a leghálásabb köszönetét
nyilvánítja a család nevében

5499 INCZE MARTON.

Értesítés.

Van szerencsém a tisztelt hölgykö-
zöset értesíteni, hogy hétfőn,
folyó hó 5-től kezdve, egy a
mai korunk teljesen megfelelő

szalont nyitok,

amelyben kosztümöket és ruhákat
elkészítésre elfogadok. Hosszu éve-
ken át berlini és bécsi műtermekben
szerzett gyakorlatom által, abban a
szerencsés helyzetben vagyok, hogy
a legkényesebb igényeknek is eleget
tehetek. Szives pártfogásukat kéri:

Winterstein Helén,

Deák F.-utca 2. sz. 5539

Üzletáthelyezés.

A Millenium épületben 27 év óta létező
szijgyártó és nyerges üzletemet
Salacz-utca 2. szám alá

helyeztem át.
Várkövi János,
5508 szijgyártó.

Értesítés!

Fehérnemű varrodámát

Weitzer János-utca 15. szám (a
volt Szabó Erzsébet-féle üzlethelyiségbe)

helyeztem át,
hol mindennemű fehér varrás, himzés, ugymint
javítások pontosan készülnek.

Bedő Lászlóné és Tsa.
Ezelőtt Wesselényi-u. 3. sz. 5497

Vas- és mezőgazdasági gépezetben
járta erélyes első segédt és egy második segédt
keres azonnali belépésre 5498
Mezőgazdasági Kereskedelmi Részvénytársaság, Makó.

Keresünk megvételre
100—150 darab
jékarban levő transport hordót.
Kisebb tételt is veszünk. 5456
Marosborsai Szeszőző Szövetkezet, Marosbors.

Ajánlunk kötelezettség nélkül, amíg a készlet tart legolcsóbb napi árban:

- | | | | |
|-----------------------------|-----------------------------|---|------------------------|
| Pipák | Riasztópiantoly és dugó | Szalmakalapok, matrós és szines darabja 5 koroná | Cipőfűzők |
| Pirol és Sídol lémtisztítók | Hegedűhur | Noteszek | Mosópor |
| Zsebkések | Szappan | Levélpapírok 100—100 | Tétték |
| Lakafok | Cipőkrém | Paraszt pipaszár | Cigaretta papír |
| Iron feketé és kopir | Fapipák | Székényypapír | Fényfáz magyar 2.80 |
| Öngyújtó zsínor | Rüvelyek 7—12 koronáig | Papirszék fehér sup. 5.50 | Fényfáz Fernoland 2.80 |
| Korona és lapos kékitő | Ostorok | Papirszék barna sup. 4.50 | Börzsár Ia. 4.80 |
| Zseb és rámas tűkör | Bakancssztyj | Behányzelence nickel | Kalap csomagoló |
| Talpvédők | Margit díszek | Behányzelence Mache | Selyempapír |
| Lámpaárak | Csipkék | Felvágó papír per 1 kg. 8.60 | Pergament papír |
| Méjtük | Csipeszövetek | Képeslap album | Szaj doromb |
| Szalagok | Éssetek, meszelők, kefoárak | Tű áru | Ostornyél |
| Lámpabél | Lökete Ia. tzt. 96 k | Cigaretta töltő | Irodai papír |
| Bvőessköz | Papucsok | Gombok | Éjjeli mécs fadobozban |
| Faszeg | Leon csipke arany és ezüst | | Lámpacső |

és az összes e szakmába vágó cikkeket.
Fleiszig és Hirschfeld norinbergi rövidáru, lámpa és papíráru nagy-
kereskedők Arad. Telefon 1004.

Ma két előadás.
Szenzációs skeccs a Kultur palotában.
Ha jól akarja tölteni estőjét, váltsa meg jegyét!

Parlagi Kornélla, Pintér Imre
 és társainak vendégfelléptével színrekerül a budapesti Appollóban óriási **Népfelkelő** énekes háborús sikert aratott: **Népfelkelő** moziskeccs 3 film 3 színpadi részben. Ezenkívül elsőrendű fehér kabaré! 5454

KAFFEE SZALAY KAVEHÁZ

Szabadság-tér és Hunyadi-n. sarok

ujjonnan átalakítva megnyílt. Elsőrangú vezetés. Hideg és meleg ételek, valamint kitűnő italokról gondoskodva.

Legszolidabb árak. Esténként női cigányzenekar. Szíves pártfogást kér

SZALAY IMRE,
 kávé, 5358

Férfi szabóság.

Van szerencsém a nagyközönség szíves tudomására hozni, hogy a front-ról vissza térve a

férfi szabó műhelyemet ismét tovább vezetem. Szíves pártfogásukat kérve, vagyok teljes tisztelettel:

Martini János
 férfi szabó.
 BERCSÉNYI MIKLÓS-UTCA 40. SZ.
 (saját ház.) 5827

A verési hirdetmény.

A temesvári kir. járásbíró-ság 1918. Pk. 4318-3 sz. végzése folytán f. évi augusztus hó 8-án d. n. fél 4 órakor Temesvár-Józsefváros, Nap-utca 5. sz. alatt a (Vajkőzponttal szemben) árverés alá kerül:

1 darab 75 HP.
 1 darab 75 HP. Marschall Compound stabil gőzgép, hozzá 1 drb. 48x52 tűzfelületű, 8 légkörös Schrantz és Rödiger-féle gőzkazán.

Dr. Barvig Odön.
 8962 ügyvéd, Temesvár.

Tégla gyár és Villamossági R.-T.

Gyertyámos, (Zombolya mellett) ajánl elsőrangú **hornyolt és kis eserepet**, ugyszintén **fali téglát** legolcsóbb napi áron. 5231

Kovács Soma és Társa
Arad
 gép- és műszaki üzlet.

5529

Borsajtók
 szőlőzuzók, gazdasági eszközök készíten.

Villany-vasaló

elsőrendű minőség, kapható amíg a készlet tart 5132

Pálinkás L. és Társa
 villanyműszerész
 Arad, Deák Ferenc-utca 7. sz.

Kárpitos és díszítő

szakmába vágó új és javítási munkákat utányosan és pontosan eszközöl 4080

Szatmári György

kárpitos és díszítő Arad, Tököl-tér 6. szám (Szent István-utca sarok.)

Tégla

I. rendű, géppel sajtolt waggontételekben, azonnali szállításra, előnyös áron kapható.

Virág Kálmán, 5481
 Arad, Erzsébet-körút 59. Telefonszám 65.

108-1918. ügyszám.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Dr. Láncai József nagyváradi ügyvéd által képviselt Markovics Kálmán nagyváradi kereskedő megkeresésére a késedelmes Brief Dávid beszercei lakos és Fülöp Izsák nagyváradi lakos vevők veszélyére és kárára, valamint költségére, nyilvános árverésen közbenjöttömmel a kikiáltási áron alól is eladatik hordó nélkül a vasuti állomá-sig szállítva circa (700) Hétszáz hektoliter 1917. évi termésű lefejtett, átlag-ban nyolc és háromnegyed Maligandos bor.

Az árverés helye alulírott királyi közjegyző irodája, ideje (1918.) ezerkilencszáztizennyolc évi augusztus hó (8) nyolcadik napjának délelőtti tízenegy órája.

A vételár az árveréskor azonnal kifizetendő. Az árverezni szándékozók tartoznak a hektoliterenként (850) Nyolcszázötven koronában megállapított kikiáltási ár tíz százalékát bányapénzül letenni. A vételi illetéket vevő viseli.

Részletes árverési feltételek és egyéb tudnivalók alulírott királyi közjegyző irodájában a hivatalos órák alatt közzétesznek.

Lippa, (1918.) ezerkilencszáztizen-nyolc évi augusztus hó (3.) harmadik napján.

Dr. Krenner Zoltán,
 5525 kir. közjegyző.



Prokopp Gyula

kir. törvényszék kinevezett mező-gazdasági és szőlőszeti állandó szakértő, a herceg Ypsilanti uradalom nyug. jószágfelügyelője lakik 5310

Aradon, Wesselényi-utca 13.

Csanádmegyei

nagybirtokos, körülbelül 600 máz-sára tehető idei cirokszakál termésének engedélyezett feldolgozá-sára gyártásban, beszerzésben, ér-tékeztetésben járatos, jellemes, óva-dékképes

Uriember társat keres

ki megfelelő gépek felett rendel-kezik. — Ugyanott körülbelül 1500 métermázsa

Vöröshagyma,

nagykereskedői áron, zsákok külön felszámítva, 10 mázsán felüli téte-lekben, házhoz szállítva, eladó. Cim a kiadóban. 5519

Árverési hirdetmény.

Butorok, házi felszerelések a II. Vilmos császár-tér 3. sz. alatti házban augusztus 6 án délelőtti 10 órakor kezdődő árverésen szabad közből eladottnak. 5498

Szobafestő

és mázó

iparágba vágó munkákat a leg-egyszerűbbtől a legdíszebb kivitelig jutányos árak és pontos ki-vitelben elvállal egy helyben mind vidéken

Szirkik Sándor

szobafestő és mázó

Arad, S. Határ-utca 3. sz. (Szerb templommal szemben.) 4358

Fetter Teréz

kozmetikai intézete Forray-utca 4. szám.

Legmodernebb szépségápolás. Hajszálak vég-leges eltávolítása. Vörös orr s kézkezelés, arcórhámiasztás. Hajmosás endofálás. Hajfestés Hanna festéssel, manikűr. Szerep szétküldése vidékre is. 51

Hirdetés.

2 MOZDONYVEZETŐT, 1 FÜRESZ-GYARI GÉPESZT ÉS 2 ERDEI MUN-DÓZSÓT KAVEZETŐT

keresünk azonnali belépésre, azon mozdonyvezetők előnyben részesül-nek, kik erdei iparvasutnál már mű-ködtek, erdei munkavezetők pedig akik a tűzifatermelés és gördítéséhez érte-nek. Bizonyítvány és fizetési igényvek-kel ellátott ajánlatot kérünk. 5235

ACSEV. ERDŐÜZLET, ALVACZA.

Dr. KAJDAGSY

gyógyt. mindenféle nérbajokat, idegbetegségeket, valamint női bajokat. Beállítások a. Erőn 606. módosított legújabb szerével. — Vöröshagyma Wassermann tanár módszerével. — Nőknek külön bejárata. — Levélbeli kérdésekre válaszal. Szakszerű könyvet munkái bármenny 2 kor. (bőnyeg is le-vehető) előzetes megküldése után. 162 BUDAPEST, VIII., József-körút 2/a. szám.

Bortárolásra alkalmas raktár kiadó.

Bővebbet: a Pankotai Uradalom Központi Irodájában Pankotán. 5518

Hirdetmény.

5517

Felhívom mindazon szőlőbirtokosokat, akiknek Kovászában szőlő-lőjük van, hogy a bortermelési adójukat, most már 8 napon belül, kü-lönböni végrehajtás terhe alatt fizessék ki. — A harmadik reagálékó kiosztás f. hó 8-án lesz.

Kovácsi, 1918. augusztus 3.

Herman, jegyző.

Könyvelő keresetetik

azonnali belépésre.

—: Ajánlatok: —:

Marosborsai Szaszfőző Szövetkezetnek

Marosborsa küldendők. 5455

Aranynak beváltom grammját 19.— K-g

14 karátos arany grammját 11.— K-g

Ezüst evőeszközöket és egyéb tárgyakat a legmagasabb áron vesz

Kö ponti arany beváltó

ékeszerés

(törvényileg bejegyzett cég) 1731

Arad, József főherceg-ut 12. sz. (Lutheránus templom mellett.) — Telefon 1153.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavaik szerint számítjuk. Minden szó hirdetési ára 30 fillér. Vastagabb betűkkel 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. Hirdetéseket délután fél 6 óráig vesszük fel. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A legkisebb hirdetés ára 10 szög 3 korona. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„MODERN SZERIELEM“-nek levele van. 522

SZÉP FÉRSZ urinő, oly idősebb úri ember Állandó barátságát keresi, ki őt anyagiilag támogatná. Leveleket „Teljesen nyitva” jellegre a kiadóba kér. 509

ELŐKELŐ IDŐSEBB úriember, önálló lakással bíró, független asszonyra ismeretséget keresi, kit szívesen támogatna. Csak teljes című ajánlatokat „Öz” jellegre. 5541

Házasság.

MINDEN TEKINTETBEN kifüggesztetlen, intelligens, vagyos, középkorú urinő ezuton keres hozzáillő igazi úriembert, házasság céljából. Leveleket „Szűretli mulatság” címen, jelezve kér. 5500

Alkalmazást keres.

DEUTSCHES FRAULEIN sucht Stelle zu Kindern, geht auch auf's Land. Briefe unter „M. P.“ in der Administration. 5526

URIEMBER irodai alkalmazást vállal. Megkereséseket kiadóba kér. „Magyar-német”. 5527

DEUTSCHES FRAULEIN sucht Stelle als Stütze, oder grösseren Kindern. „Sofort” Baron Bohus, Világos. 5534

EGYES MOSÓNÓ házakhoz ajánlkozik. Jovánov Demeterné, Trombita-utca 13. 5495

40 ÉVI gyakorlattal bíró gazdasz, ispáni vagy intézői állást keres. Gazdasági növények, konyhakertészet és szőlőművelésben járatos. Ajánlatokpt „Gazdaszat” jellegre. 5474

30 BIZONYÍTVÁNYAL rendelkező gyermek kisasszony ajánlkozik nagyobb gyermek mellé. Cím a kiadóban. 5485

SZÁMTARTÓI, számtizsi állást keres nagyobb uradalomban, vagy iparvállalatnál 35 éves, nős, hadmentes egyén. Cím: Segédjegyző, Bisztranyires. 5488

Alkalmazást nyer.

RAKTÁRKEZELESRE keresünk rendezés irásu, megbízható egyént. Lehet rokkant katona is, ki kisebb-nagyobb esonagokat emelni tud. Cím a kiadóban. 5600

TOCHTIGES DEUTSCHES KINDER-FRAULEIN wird zu 10-jährigem Knaben und 8-jährigem Mädchen für sofort gesucht. Näh- und Handarbeitskenntnisse erforderlich. Zuschriften mit Zeugnisabschriften an Vajta Zsigmondné, Magyar-Bánhegyes. 5507

IRODISTANG KERESZTEK. Cím a kiadóban. 5523

SZARAZ DADÁT vagy gyermeknevelőszóhoz értő nőt keresek. Cím a kiadóban. 5524

PAPIRÜZLETBEN járatos elárúzókat azonnal alkalmazást nyer Krausz Paula könyvkereskedésében. 5525

MAGANOS FIATAL urhölgy intelligens, perfekt németül beszélő társalkodónőt keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2599

HÁZVEZETŐNŐNEK keresetük jól fizni tudó nyugdíjas urinő, ki a háztartás vezetését cseléddel önállóan vállalná, ki fizetést nem igényel, családtagnak tekintik. Cím a kiadóban. 5540

MOLNÁRT KERESÉK háromjártu malomba, havifizetés vagy részesedés mellett. Személyes jelentkezés. Albecker Nándor, Főnlak. 5446

TANULÓNÁK felvétetik jóházból való fiu Ament Antal vegyeskereskedésébe Elek, Aradmegye. 5448

FIATAL, SZOLID, szorgalmas romkath. leány mint elárúsító leány, azonnalra felvétetik magyar-német nyelv-ismeretűl. Fritz Gyula, Gyulafehérvár. 5427

NEVELŐNŐT keresek falura, első és harmadik elemista tanítására. Német nyelv és kezdő zongora tanítás magki-vántatik. Ajánlatokat fizetési igény megjelöléssel Korek Kálmáné föld-birtokosné, Köved, Aradmegye címre kérek. 5429

KIPUTÓ FIU, jó fizetés mellett, nyomdánkban alkalmazást nyer.

Kiadó lakás.

ÜRES UDVARI SZOBA kiadó Tökölly-tér 3. 5511

Vétel és eladás.

MUSZERESZ-, lakatos-, szerelő-műhelyberendezés eladó. Belváros Határ-utca 11. 2599

ELADÓ magas szalontükör és keményfa asztal. Cím a kiadóban. 509

LÓBAB CSILLAGFORTOT megvételre keresek, bármely mennyiségben. Goldis Kornél, Nadab. 5524

VESZÉK 2 lóhoz való igáskocsit. Cím Rábitz, Edelspacher-u. 15. 5516

110 DARAB 9 hetes választott mangolica fajmalac és 45 darab 2-3 éves mangolica tenyészkoca eladó Holländer Testvérek csermői gazdaságában. 5501

MUNKÁSOK és hadifoglyok részére nagyobb mennyiségű fehér alsó ruha, valamint nadrág és kabátok érkeztek. Kérem szükségletüket, míg a készlet tart. nálam beszerezni. Herzfeld Gyula ruhakereskedő, Asztalos Sándor-u. 5532

ELADÓ több transport és fél hordó Samu Jakabnál, Boros Beni-tér 15. Telefon 52. 5242

KEVESEBT HASZNALT gyermekkoszi eladó. Cím a kiadóban. 5473

FINON fekete angol himalája télikabát szövet női kabátok is alkalmas és férfiakny szövetek eladó. Baththy-utca 37., udvarban, ajtó 2. 5506

FÉRFI RUHÁK eladók Kossuth-u. 40. I. em. 5502

ZSÖRÖGÉLYAI 253. sz. kátrányzaton hervolt cserépet nagyban és waggongyártásban is ajánlunk. Pankolai csemetégyár, Pankola. Telefon száma: Pankola 5. és Arad 10-84. 4800

ELSOROZÁS szellőhárs kapható Róker sz. Arad. 4849

VÖRÖSGYÖGYMÁT, foghagyvát, sárgaréz, petrezselymet, főzőtököt, zöldbabot, stb. maximális áron szállítunk. Áruforgalmi Réssvénytársaság. Mákó. 351

ZÖLD FŐZÉLEKEKET, gyümölcsöket nagyban és kicsinyben szállítok, maximális áron. Továbbá friss élő és száraz halak kaphatók. LuttvákJózsef, Arad. Telefon 615. 1141

KOCSIKENŐCSÖT, kitűnő, kátránymentest ajánl Farber Lajos Arad. 5040

HORDÓT, újat és használtat, minden mennyiségben veszek. Ungár József Arad, Varjassy Lajos-utca 39. 5383

4 DRB. keveset használt hordó eladó. Cím Szabadhely 345. 5463

ÓVAKODJUNK a háborus utánzatoktól. Bohn cserép és tegla főraktár: Arad, Már-télp, waggongyárral szemben. Telefon: 804. 5490

HASZNALT ÓLOM megvételre keresetük Bővebbet a kiadóban. 2100

Incatian.

KITÜNŐEN ALKALMAS, vidékről be-költözö családnak, a belváros szép helyén lévő, igen kényelmes, nagytérű ház, két nagyobb, modern lakással. A szőlőben épített, igen jókarban lévő föld-szintes ingatlan virágos és gyümölcsös kertjével, tágas udvarával, 337 □-öl területen fekszik. Előnyösen megszerozhető. Csak komoly reflekténsok érdeklődjenek a kiadóhivatalban. 5494

ELADÓ Zsigmondházán négyszobás sze-renyobb adómentes családi ház 20.000 koronáért. Azonnal elfoglalható. Bővebbet községi jegyzőnél. 5535

ELADÓ Csernovits Péter-utca 22. számú ház. 5531

MAGANHÁZ kerttel eladó Illés-utca 36c. szám alatt. 5533

ELADÓ új, adómentes emeletes bérház és egy magánház, elfoglalható lakással. Cím a kiadóban. 5442

SZÉL-UTCA 2B. számú ház sürgősen eladó. 5593

SZENT PÉTER-TÉR 7. számú bérház, mely áll 19 lakásból, két nagy pincével és istállóval, eladó. 5521

VARJASSY LAJOS-UTCA 2. számú ház, 561 □-öl telekkel, eladó. Erle-kezni Sága Trefort-u. 46. 5515

ELADÓ 2 magán- és 1 bérház. Bővebbet Kosar-utca 1c. 5514

45 HOLD föld a zsidó temető mellett bérbeadó. Bővebbet Schwarz, Attila-tér 4. sz. 5397

PURÓLY LAJOSNÉ-UTCA 197. számu kisebb bérház, azonnal elfoglalható 3 szobás lakással, eladó. Bővebbet ugyanott. 5513

ILONA-UTCA 29. számú magánház, nagy kerttel, október 1-re elfoglalható, elővős áron eladó. Bővebbet Merkler Jánosné, Forray-utca. 5459

MAGANHÁZ üzlethelyiséggel, jogokkal eladó. Cím Szabadhely 345. 5492

MAGANHÁZAT és egy kisebb bérházat megvételre keresek. Címeket „Átvehető inkás” jellegre a kiadóba kérek. 5410

300 600 HOLDIG Arad, Csanád, Békés-megyékben bérletet keres főkeelés földbirtokos. Ügynökök díjazatlanok. Cím a kiadóban. 5441

Uzletek.

BETEGLÉS MIATT igen jó forgalmu kis vendéglő sürgősen eladó. Deák Ferenc-utca 42. 5538

FORGALMAS HELYEN egy fodrász-üzlet azonnal eladó Cím a kiadóhivatalban. 5509

ELADÓ egy forgalmas vendéglő, kiadó üzlethelyiséggel, vendégszobákkal, két állomás között, piactéren. Cím a kiadóhivatalban. 5333

BAZAR, piactéren, 11 év óta fenálló, üzletberendezéssel, kirakatokkal, eladó. Üzlethelyiség lakással átvehető. Cím a kiadóhivatalban. 5478

Oktatás.

MAGASABB osztályba járó gimnáziumi tanuló, ki a számtan és mértan oktatásában járatos, correpetitornak vidékre keresetük. Bővebbet Roth Lajosné, Arad, Petőfi-u. 1. szám. 5537

Ellátás.

TELJES ELLÁTÁSRA vállalok izraelita úri családból való egy jóróderu III., IV. vagy V.-ik gimnázista tanuló. Cím a kiadóban. 5536

ISKOLÁS FIUKAT felveszek ellátásra. Braunné, Szabadság-tér 12. 5520

URI CSALÁDBÓL való iskolás fiu teljes ellátásra felvétetik. Weitzer János-utca 12. 5512

CSAKIS uriházból, középiskolai tanulókat ellátásba veszek. Cím a kiadóban. 5504

ELŐKELŐ uriháznál két 12 éven felüli urileány az iskolaidényre teljes ellátással felvétetik. Zongorahasználattal díjtalan. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 5411

ISKOLÁBA JÁRÓ intelligens urileányokat teljes ellátásba fogadok. Cím a kiadóban. 5457

URILEÁNYOKAT teljes ellátásra elfogadok zongora használatlalt. Cím a kiadóban. 5491

Különféle.

VIDEKI URINŐ OTTHON-t nyitok, előnyös feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban. 5528

30 METER hosszú, 4,5 m. széles cemen-tezett pince, raktárhelyiségnek kiadó. Zrinyi-u. 6. 5492